

KRISLAI

Labai įtūžęs
Sveikas ir protingas
raginimas
Unija prieš tokią politiką
Žmonės keičiasi
Pradėjime ruošti

A. BIMBA

Trejus metus tarnavęs Jungtinių Valstijų ambasadoriumi Tarybų Sąjungoje Mr. Malcolm Toon baigė savo tarnybą ir atsiseikino su savo diplomatine karjera, nors jis dar tik 63 metų amžiaus, ir grįžta į Washingtoną. Naujuoju ambasadorium bus Mr. Thomas J. Watson.

Tą aukštą vietą Mr. Toon, matyt, palieka labai įtūžęs prieš prezidentą Carterį. Jis viešai kaltina Carterio Administraciją, kad ji daugiau pasitikėjusi palaikymui ryšių su Tarybų Sąjungos tarybiniu ambasadoriumi Washingtonė Dobrynin, negu juomi, Mr. Toon. Tai esanti labai nesveika politika, priešinga mūsų amerikiniams interesams.

Vakarų Vokietijos vadas ir premjeras Helmut Schmidt ragina Jungtines Valstijas ir didžiausias kapitalistines vakarinės Europos valstybes priimti Tarybų Sąjungos prezidento Brežnevo siūlymą tuojau pradėti pasitarimus dėl europinio saugumo. Jis mano, kad tokios derybos gal padarytų nereikalingu gaminių naujų, toli siekiančių branduolinių raketų ir jomis apginklavimą Vakarų Europos šalių.

Tai labai protingas V. Vokietijos premjero raginimas. Jį turėtų tuojau pasveikinti ir priimti mūsų Washingtonas ir jį pasekti Londonas, Paryžius, Roma ir kitos šios šalinės.

Toks susitarimas užduotų labai skaudų smūgį visiems ginklavimosi varžybų ir įtempimo didinimo šalininkams.

Jungtinė Elektrikinių Darbininkų Unija yra viena didžiausių unijų Jungtinėse Valstijose. Šiomis dienomis ji aštriai pasmerkė Amerikos Darbo Federacijos-Industriinių Organizacijų vadovybės bendradarbiavimo su valdžia politiką.

Kaip žinia, neseniai prez. Carteris sudarė tam tikrą tarybą, vadinamą "Pay Board", susidedančią iš valdžios, samdytojų ir darbininkų atstovų. Tarybos tikslas—sulaukyti organizuotus darbininkus nuo reikalavimo, "per aukštai" algas pakelti. ADF-IDK vadovybė tą Carterio padarą užgryrė ir paskyrė savo atstovą.

Anais prieš dvidešimt metų Kuboje įvykusio perversmo laikais nemažai kubiečių pabėgo į Jungtines Valstijas. Dalis jų čia išvyستė gana plačią antikomunistinę veiklą prieš Kuboje įvestą naują santvarką. Ir reikia pasakyti, kad jiems pusėtina sekėsi savo pikta propaganda nuodėti ateivių kubiečių protą.

Bet, laikui bėgant, jų vienas po kito, pasilgė savo gimtinės ir ten pasilikusiuju artimuju, pradėjo ten nuvykti ir savo akimis pamatyti,

Žvėriškai puola, muša ir areštuoja streikierius

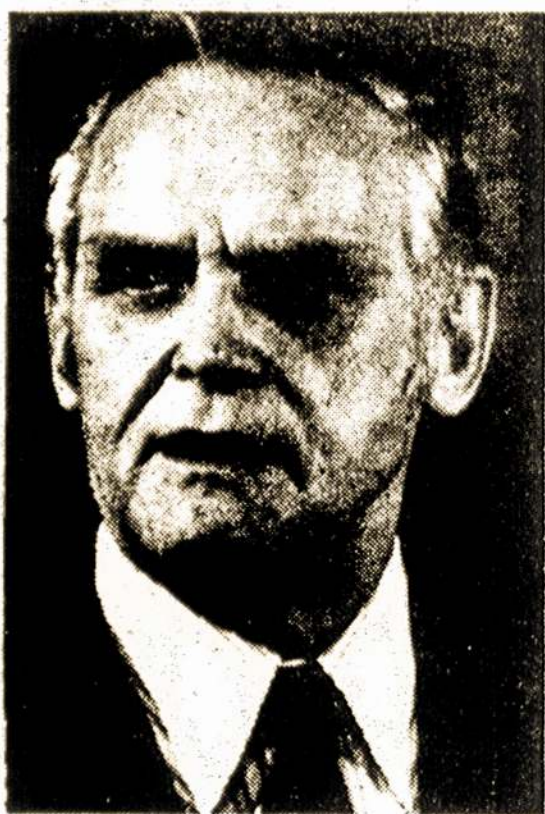
Cia matome policininkus suareštuotą streikierių tempiant į policijos vežimą. Vienas jų rankoje laiko ilgą, drūtą lazda.

New Haven, Conn. — Jau apie 13 savaitių kaip streikuoja ginklų gamintojo Olin Corporation fabriko 1,350 darbininkų. Įmonės savininkai bando skėbų pagalba streiką sulaužyti. Spalio 9 dieną ginkluota policija skėbus gabeno į įmonę. Streikieriai bandė jiems pastoti kelią. Policija panaudojo ašarines dujas ir lazdas prieš streikierius. Keletą streikiečių sužeidė ir keletą suareštavo.

Atmetė atidėjimą svarstyti SALT II

Washingtonas. — Senatinis Užsienio Reikalais Komitetas atmetė siūlymą atidėti SALT II svarstymą neribotam laikui. Tokį siūlymą komitetui davė senatorius John H. Glenn, demokratas iš Ohio valstijos. 10 senatorių balsavo prieš atidėjimą, o tikslai 3 už.

Komunistų vadas susirgęs ir gydosi Tarybų Sąjungoje

GUS HALL

kaip naujoji socialistinė santvarka puikiai klesti, kokių laimėjimų ten yra pasiekta visose gyvenimo srityse. Jie čia sugrįžę tai papasakojo kitiems kubiečiams ir ragino juos patiems nuvykti. Na, ir prasidėjo Amerikos kubiečių tiesiog plūdimas į savo gimtinę. Veltui jų vadų desperatiškos pastangos juos sulaukyti.

Rezultatai: Siemet su pa-baiga rugsėjo savo gimtinę ir artimuosius jau buvo aplankę 60,000 Amerikos kubiečių!

Jau nebe už kalnų, kaip žmonės sako, "Laisvės" metinis koncertas. Jis įvyks lapkričio 11 d. Jo programa bus viena įvairiausių ir šauniasių. Visi ir visos ruoškims jame būtinai dalyvauti. Kvieskime ir raginkime dalyvauti ir savo pažįstamus, kaimynus, bičiulius.

Gus Hall yra ilgametis Amerikos Komunistų Partijos generalinis sekretorius. Jis gimė ir augo Minnesotos valstijoje darbininkiškoje suomių ateivių šeimoje. Jis buvo vienas iš Jungtinės Amerikos Plieno Darbininkų Unijos ir plieno darbininkų streiko vadų Ohio valstijoje 1927 metais. Antrojo pasaulinio karo metu jis tarnavo Jungtinių Valstijų karo laivynė. Į Komunistų partiją įstojo 1927 metais, o 1950 metais tapo išrinktas jos generaliniu sekretoriumi.

Makartizmo istorijos laikais su kitais keliais partijos vadais jis buvo suareštuotas, teisiamas ir už darbininkiška veiklą nubaustas ilgų metų įkalinimu, ir net 8 metus išbuvo už grotų Leavenworth federaliniame kalėjime.

1972 ir 1976 metais Gus Hall buvo Komunistų Partijos kandidatas į Jungtinių Valstijų prezidentus.

Jau keletas mėnesių šis žymus veikėjas ir kovotojas skundžiasi sveikata ir gydosi Tarybų Sąjungoje. Visi, kurie Hall pažįsta ir yra susipažinę su jo ilgamete veikla, linki jam greitai ir pilnai susveikti.

New Yorkas. — Miesto valdžia sako, kad Kubos prezidento Fidel Castro pasau-gojimas, kai jis lankėsi Jungtinėse Tautose, kaštavo daugiau kaip \$170,000. Ji reikalauja, kad šias lėšas padengtų federalinė valdžia.

Italijos komunistų vadas Portugalijoje

Portugalijos sostinėje Lisbone prieš kelias dienas lankėsi Italijos Komunistų partijos generalinis sekretorius Enrico Berlinguer ir kalbėjo suruoštame masiniame draugystės susirinkime.

Jis sveikino ir gyrė Portugalijos Komunistų Partiją už jos energingą veiklą. "Portugalijos Komunistų Partija yra tvirta ir kovinga partija," sakė svečias. "Jos šaknys yra giliai darbininkų klasėje."

Taipgi susirinkime kalbėjo ir Portugalijos Komunistų Partijos generalinis sekretorius Alvaro Cunhal. "Tarp tautinis komunistų judėjimas," tarp kitko, jis pasakė, "šiandien vaidina vadovaujamą vaidmenį kovojant prieš imperializmą." Sekretorius Cunhal palinkėjo Italijos Komunistų Partijai ir visai darbininkų klasei geriausio pasisekimo kovojant už naują rytą.

Paskelbtame bendrame komunikate pabrėžiamas reikalingumas solidarumo ir vienybės tarp visų komunistų pasaulyje.

Darbininkai laimejo

Newport News, Va. — Pagaliau The Newport News ir Dry Dock kompanijos laivų statybos įmonės savininkai pareiškė, kad jie pripažins Jungtinę Amerikos Plieno Darbininkų uniją ir pradės su ja derybas dėl kontrakto. Per dvejus metus tęsėsi 15,500 darbininkų kovą už unijos pripažinimą.

Si laivų statymo įmonė yra didžiausia tos rūšies privati-kā įmonė pasaulyje. Jos darbininkų laimėjimas unijos pripažinimo yra ne tik šios unijos, bet visos Amerikos darbininkų klasės laimėjimas.

Smerktnas Atstovų Rūmų nutarimas

Washingtonas. — Nedidele dauguma balsų Kongreso Atstovų Rūmai nubalsavo panaikinti visokią kontrolę ar apribojimą ant gazolino kainos. Už kontrolės panaikinimą balsavo 191 atstovas, o prieš 188.

Rūmų Komercijos Komitetas, kuris yra priešingas kontrolės panaikinimui, sako, kad jeigu šis nutarimas nebus atšauktas, gazolino kaina jo vartotojams pakils iki \$1.50, o gal ir iki \$2 dolerių galions!

Nepaisant to, kad prezidento paskirtas Energijos Sekretorius James R. Schlesinger jau pernai patarė kontrolę panaikinti, prez. Carteris buvo priešingas panaikinimui šiuo laikui.

Graikijos premjero vizitas

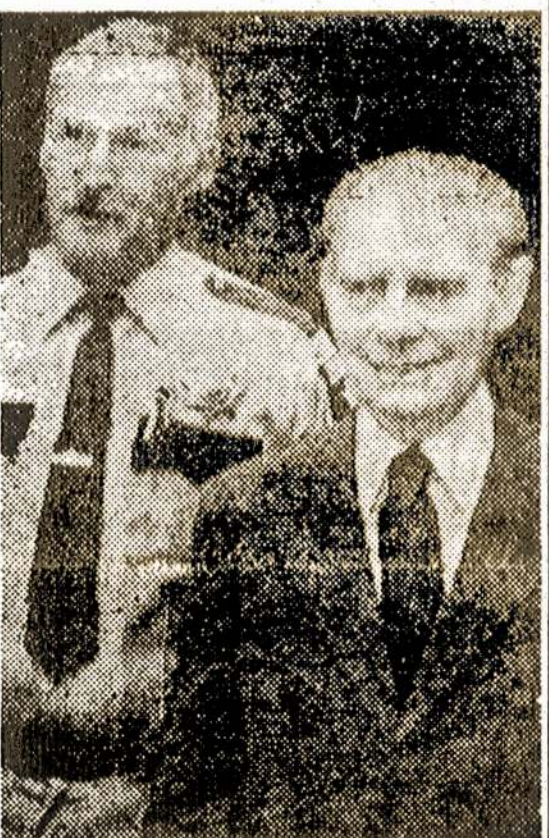
Praga, Čekoslovakija. — Spalio pradžioje oficialiai vizitavo—Pragoje lankėsi Graikijos premjeras Constantine Caramanlis ir tarėsi su Čekoslovakijos prezidentu Gustave Husak. Jiedu plačiai aptarė galimybes tarp šių šalių praplėsti santykius ir bendradarbiavimą įvairias abiem kraštams bendrais reikalais.

Vėl nubaustas viso amžiaus kalėjimu

Media, Pa. — 1960 metais įvyko Jungtinės Angliakasių unijos prezidento rinkimai. Prieš tuo metu esamą unijos prezidentą W. A. Boyle kandidatavo Joseph Yablonski, žymus unijos eilinių narių vadas. Bet prieš rinkimus gruodžio 31 dienos vidurnaktį Yablonskis, jo žmona ir dukra buvo nužudyti.

Unijos prezidentas Boyle buvo kaltinamas, kad jis pasamdė žmogžudį arba žmogžudžius tą baisią žmogžudystę įvykdyti. 1974 metais jis buvo teisiamas, pripažintas kaltu ir nubaustas viso amžiaus įkalinimu. Bet jo tauteisimą panaikino Aukščiausiasis Teismas.

Šių metų spalio 11 d. Boyle vėl buvo teisiamas ir vėl pripažintas kaltu už Yablonskio šeimos nužudymą. Boyle, žinoma, teigia, kad jis nekal-tas. Jis jau 78 metų amžiaus.

Boyle [dešinėje] iš teismo grąžinamas į kalėjimą

Pagaliau unija laimėjo

Bethany, Alabama. — Per beveik 25 metus buvo stengiamasi čia didžiulio automobilų gamybos Rockwell Aero Commander fabriko darbininkus suorganizuoti į uniją, bet pastangos buvo veltui ir iki šiol jie buvo neorganizuoti. Bet šiomis dienomis didelė darbininkų dauguma nutarė įstoti į Jungtinę Automobilistų Uniją.

Fidel Castro kalba Generalinėje Asamblėjoje sutikta entuziastiškai

Kaip žinoma, Kubos prezidentas ir 93 nepriisijungusių šalių sambūrio pirmininkas Fidel Castro praeitą savaitę lankėsi Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 34-oje sesijoje ir spalio 12 dieną pasakė poros valandų prkalbą. Labai didelės daugumos delegatų jo kalba buvo sutikta ir priimta labai entuziastiškai.

"Aš čia atvykau kalbėti ne apie Kubą", Fidel Castro sakė. "Aš čia esu ne tam, kad šiai Asamblėjai pasmerkti išpuolius, kurių mūsų maža, bet brangi šalis buvo auka per pastaruosius 20 metų. Neigi aš čia atvykau pasmerkti mūsų galingą kaimyną jo paties stuboje. Mums buvo pavesta nepriisijungusių valstybių judėjimo galvą arba valdžią Seštosios konferencijos Jungtinėms Tautoms pranešti apie jos nutarimus ir iš jų išplaukiančias pasekas".

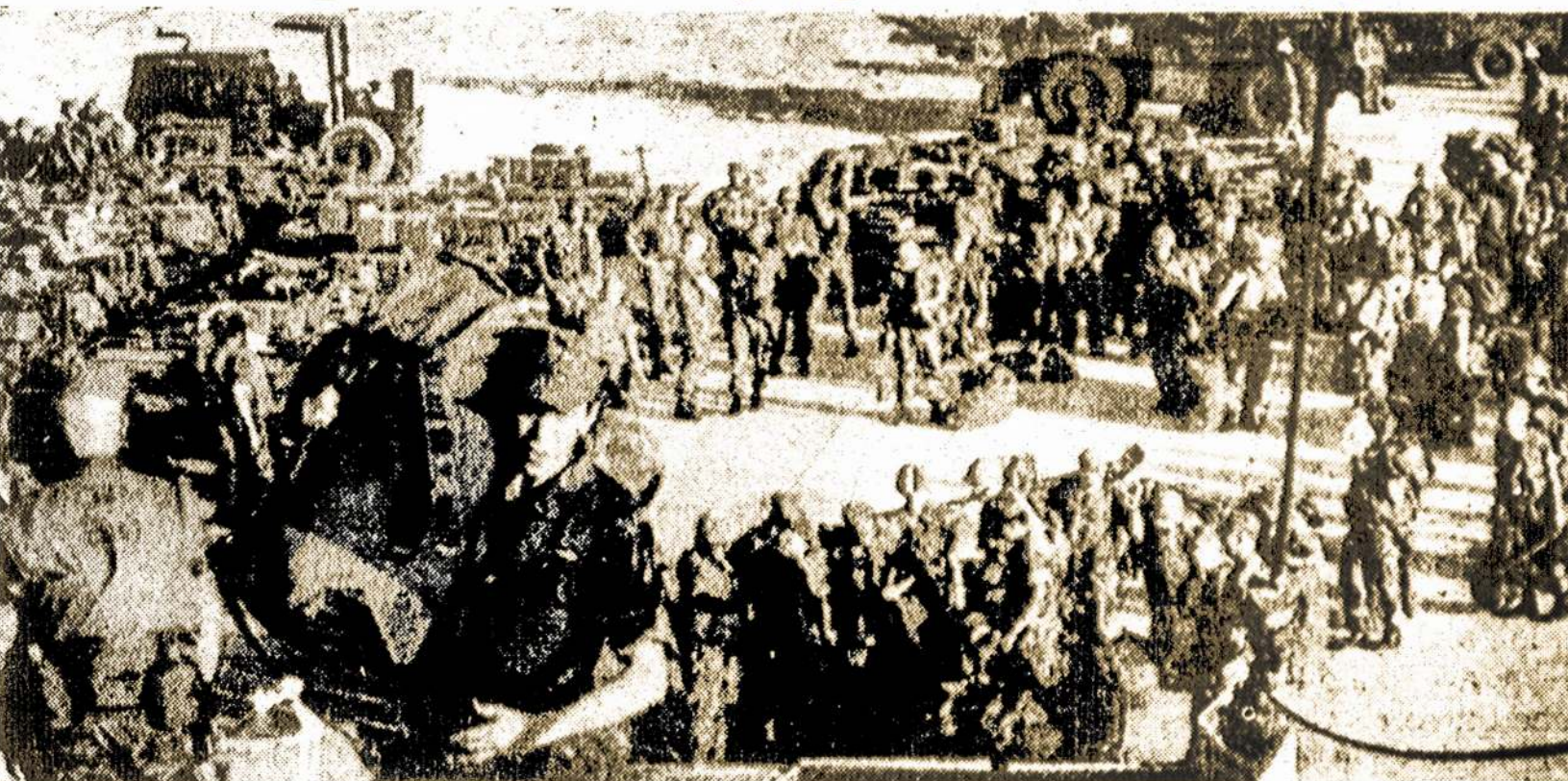
Taigi, Fidel Castro visą savo turiningą kalbą ir paa-

kojo supažindinimui pasaulio su nepriisijungusiomis šalimis, su jų problemomis ir santykiais su aukštai išsivysčiusiomis šalimis ir sudarančiomis NATO bei Varšuvos Sutarties sąjungas. Savo kalboje jis daug dėmesio skyrė kovai su skurdu pasaulyje ir aukštai išsivysčiusių turtin-gų šalių pareigai suteikti daugiau pagalbos besivystančioms, biednoms šalims.

Labai svarbu ir tas, sakė Castro, kad nepriisijungusių šalių 6-oji konferencija įvyko Lotynų Amerikos šalyje (Kuboje). "Kaip tik šio regiono šalys", jis sakė, daugiausia nukentėjo nuo Jungtinių Valstijų ir europinių imperialistų kolonizmo ir neokolonizmo".

Kaip sakytą, šis Kubos prezidento pranešimas Generalinės Asamblėjos didelės daugumos buvo palydėtas smarkiais aplošimtais. Jo išvedžiojimai, paremti neugindijamais faktais, paliko labai didelį įspūdį.

Keturios šalys protestuoja prieš Jungtinių Valstijų provakacinį žygį

Naujai prisijusio ginkluoti Amerikos jūrininkai į militarinę bazę Guantanamo Bay.

Kaip žinoma, spalio 10 dieną prezidento Carterio įsakymu buvo pasiūsta apie du tūkstančiai gerai ginkluotų jūrininkų ir į taip jau labai tvirtą šios šalies militarinę bazę Kubos pietrytinėje dalyje, vadinamoje Guantanamo Bay, Karibų jūroje. Guan-

tanmo yra tik apie 90 mylių nuo Jamaica Respublikos sostinės Kingston. Jos užsienio reikalų ministras P. J. Patterson paskelbė griežtą protestą prieš šį Amerikos militarinį žygį. Protestą taipgi pasirašo Guyana, Grenada ir St. Lucia. Jos jį laiko provo-

kaciniu ir labai pavojingu jų saugumui.

Taipgi pranešama iš Nikaragvos sostinės, kad naujosios vyriausybės militarinį jėgų komandierius griežtai pasmerkė stiprinimą Guantanamo militarinės bazės, pavojingą pasaulinei taikai.

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year \$12.00 United States, per 6 months . . \$6.50
Canada, Lat. Amer., per year . \$15.00 Canada, Lat. Amer., 6 months . \$8.00
Foreign countries, per year . . \$15.00 Foreign countries, 6 months . . \$8.00

Labai sėkminga misija

Siandien negali būti dviejų nuomonių apie Kubos prezidento Fidel Castro apsilankymo Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijoje misiją: ji buvo labai sėkminga visais atžvilgiais. Aišku kaip diena, kad jo apsilankymas nebūtų atkreipęs viso pasaulio dėmesio, jeigu jis kalbėjęs tik mažytės Kubos respublikos, kuriai jis vadovauja, vardu. Betgi jis atvyko ir kalbėjo net 93 tebesivystančių ir neprisijungusių šalių bei valstybių vardu, tai yra žmonijos daugumos vardu.

Antra, buvo amerikiečių, kurie nekenčia socialistinės Kubos ir priešingi viskam, ką šiandien ji ir jos vadovybė atstovauja, leidžiamos kalbos, kad Castro atvyksta tik vienu tikslu, būtent: girti dabartinę Kubos santvarką ir smerkti ir kritikuoti Jungtines Valstijas, jos nudienę politiką ir atsinešimą link Kubos. Betgi kaip tik priešingai: Fidel Castro apie tai beveik neištarė nė žodžio. Jis visą savo idomią ir svarbią kalbą pašventė aiškinimui besivystančiose šalyse padėtis ir nudieniam pasaulyje siautėjimui baisiausio skurdo.

Pats Fidel Castro savo kalboje pasakė: "Aš kalbu už vaikus, kurie neturi kšnelio duonos; aš kalbu už ligonis, kurie neturi vaistų; aš kalbu už tuos, kuriems yra atimta teisė į gyvenimą ir žmonišką orumą".

Jis kalbėjo apie kovą prieš skurdą ir išsivysčiusių, turtingų šalių atsakomybę.

Stai kodėl jo apsilankymas Generalinės Asamblėjos sesijon ir pasakyta kalba susilaukė tokio plataus dėmesio ir karštų sveikinimų iš visų pasaulio kampų.

Didelė mokslininkų atsakomybė

Siandien Jungtinėse Valstijose kaip žinia, yra plačiai išsivystęs judėjimas prieš atominės-branduolinės energijos naudojimą, prieš statymą naujų jėgainių ir už uždarymą jau pastatytų ir veikiančiųjų.

Pasirodo, kad tokia pat situacija ir Vokiečių Federatinėje Respublikoje (Vakaru Vokietijoje). Štai spalio 14 dieną pranešimas iš jos sostinės Bonnos: "Daugiau kaip 100,000 protestuotojų šiandien žygiavo Bonnos gatvėmis, reikalaudami uždaryti atominės energijos įmones Vakaru Vokietijoje".

Nėra paslaptis, kad atominė energija jau gana plačiai vystoma ir naudojama Tarybų Sąjungoje ir kitose socialistinėse šalyse, bet kol kas nesigirdi jokio prieš tai bruzdėjimo. Taipgi nieko negirdėt nei kokį nors nuo atominių jėgainių žmogaus sveikatai pavojų arba užteršimą aplinkos.

Kaip ten bebūtų, protestai prieš atominę energiją ir jos naudojimą šioje šalyje vystysis ir toliau, kol nebus užtikrinimo, kad atominės jėgainės yra saugios. Šiandien jos šioje šalyje nėra saugios nuo sugedimo ir pavertimo pavojingomis tiek žmonių sveikatai, tiek aplinkai. Šiandien jos sugenda viena po kitos ir jų apylinkių žmones gąsdina.

Stai kur glūdi mokslininkų vaidmuo ir atsakomybė. Tik jie tegali atominės energijos gaminimą ir vartojimą išgelbėti.

Milijonieriai Jungt. Valstijų Senate

Žurnale "People" rugsėjo laidoje sakoma, kad šiandien Jungtinių Valstijų Senate turime mažiausia 25 žinomus milijonierius. Tai vienas iš keturių senatorių. Bet spėjama, kad jų yra gerokai daugiau, bet kiti savo turto kiekį yra visai užmaskavę ir nesivadina milijonieriais. O visame Senate nėra nei vieno darbininko nei darbininkų atstovo. Visi kiti senatoriai irgi priklauso turčių klasei.

Žurnalas "People" pateikia tokį milijoninių senatorių sąrašą:

Senatorius	Jo turtas
Armstrong, William (R-Colo)	\$1.5-\$6 mil.
Bentsen, Lloyd (D-Tex)	\$6-\$12 mil.
Boschwitz, Rudy (R-Minn)	\$5 mil. +
Byrd, Harry F. (Ind-Va)	\$2.5-\$5.6 mil
Bradley, Bill (D-NJ)	\$1-\$3 mil.
Danforth, John (R-Mo)	\$17 mil.
DeConcini, Dennis (D-Ariz)	\$2.8 mil.
Eagleton, Thomas (D-Mo)	\$1-\$2 mil.
Glen, John Jr. (D-Ohio)	\$1.9-\$4.8 mil.
Goldwater, Barry (R-Ariz)	\$1.9 mil.
Hayakawa, S.I. (R-Calif)	\$1-\$3.7 mil.
Heinz, H.J. III (R-Pa)	\$20 mil.
Javits, Jacob (R-NY)	\$1.1-\$4.6 mil.
Kassebaum, Nancy L. (R-Kan)	\$1-\$3.4 mil.
Kennedy, Edward (D-Mass)	\$3 mil.
Long, Russell (D-La)	\$2.8 mil.
Metzenbaum, Howard (D-Ohio)	\$8.5 mil.
Pell, Clairborne (D-Rl)	\$8 mil.
Percy, Charles (R-Il)	\$5.8 mil.
Schweicker, Richard (R-Pa)	\$1.1-\$2.6 mil.
Stone, Richard (D-Fla)	\$1.5-\$3 mil.
Talmadge, Herman (D-Ga)	\$3-\$6 mil.
Wallop, Malcolm (R-Wyo)	\$1.4 mil.
Warner, John (R-Va)	\$12 mil.
Welcker, Lowell, Jr. (R-Conn)	\$1.1-\$3 mil.

Kas ką rašo ir sako

JIE NORĖTŲ, KAD I
VIEŠASIAS MOKYKLAS
BŪTŲ SUGRAŽINTI
POTERIAI

Chicago kunigų "Draugas" popiežiaus Jono Pauliaus II šioje šalyje vizito rezultatus savo vedamajame spalio 1 d. laidoje susumuoja šitaip:

"Amerikos gyventojai pademonstravo, kad tikėjimas gyvas. Visa tai rodo, kad tikintieji yra didelė jėga, kad šiandieninis žmogus ieško kažko daugiau negu beisbolo ar futbolio rungtynių, rodo, kad žmogaus akys nukreiptos į vyriausiąją katalikų Bažnyčios galvą. Ir šios šaučios Sv. Tėvo sutiktuves turėtų parodyti tikintiems ir netikintiems amerikiečiams, kad milijonai Amerikos žmonių nėra vien tik materija susirūpinusi masė. Turėdami ir demonstruodami tokia didelę jėgą, tikintieji gali išreikalauti sau daugiau teisių, gali susigrąžinti Dievą į mokyklas, kas padėtų Amerikai išugdyti žmogų ne tik praktiškai, bet ir dvasiškai prasme pilnutinį . . ."

Tikėkime, kad taip neatsitiks, kad mūsų mokyklos ir ateityje taip gražiai apsieis ir be "Dievo", tai yra be poterių, kaip apsiėjo iki šiol.

"TAKOS APAŠTALA"
SVEIKINA, O PATS
PRIEŠ TAIKĄ KOVOJA

Brooklyno tėvų pranciškonų savitrašėio "Darbininko" redaktoriaus spalio 5 dienos vedamajame "Taikos apaštala" rašo:

Šios savaitės ketvirtadienį šventėme šv. Pranciškaus, pranciškonų ordino įsteigėjo šventę. Gyveno jis neilgai (1182-1226), bet spėjo pagarsėti kaip taikos apaštala.

Metų skaičius taikai nėra reikšmingas. Nuo pat pasaulio pradžios nėra buvę dienos nei metų, kad kas nors nesilgtų taikos. Didžiai jos pasilgus visiem, Kristaus atėjimas buvo apskelbtas angelų žodžiais: Ramybė geros valios žmonėms! Tačiau nė per porą tūkstančių metų dar neįsivyravo žmonėse visuotini toji gera valia, kad ateitų ir ramybė bei taika.

Žmonių gyvenimas visą laiką teka sudrumstose taikoje, tarp nerimo ir blaškymosi, nes vis norima daryti taip, kaip žmonių įgeidžiai lenkia, o ne taip, kaip yra Kristus mokęs.

Būti tos dangiškos ramybės ir taikos nešėju, lyg kokių Viešpaties įrankių, kiekvienas gali ir kiekvienas yra tam pašauktas, bet ne kiekvienas atsiliepia, ryžtasi ir paklusta."

Girti ir sveikinti "taikos apaštala" neužtenka, reikia kovoti už taiką. Betgi "Darbininko" leidėjai, redaktoriai ir bendradarbiai elgiasi kaip tik priešingai. Ypač šiandien, kai žmonijai taip rimtai grėsia viską naikinančio branduolino-atominio karo pavojus, jie ne tik patys nekovoja už taiką, bet prakeikia tuos, kurie kovoja už ją, už tautų ir valstybių taikų sugyvenimą, už nusiginklavimą. Taigi jų garbinimas šv. Pranciškaus kaip taikos apaštala yra veidmainingas.

APIE MOKYTOJĄ IR JO
VAIDMENI NAUJOJE
SANTVARKOJE

Žurnale "Tarybinė mokykla" (1979-9) straipsnyje "Su mokytojo diena" rašoma: "Mūsų šalyje graži tradicija—kasmet švęsti tos ar kitos profesijos darbuotojų dieną. Spalio pirmąjį sekmdienį visa liaudis pagerbia mokytojus, kurie komunistinės visuomenės kūrėjai gretoje užima labai svarbią vietą.

Mokytojo diena—ne tik pedagogų šventė. Ji brangi visiems žmonėms, nes kiekvienas turėjo arba dar turi savo mokytojus. Ir kuo be-tampa gyvenime žmogus—darbininku ar mokslininku, kosmonautu ar kolūkio mechanizatoriumi—kiekvienas su dėkingumu prisimena mokyklą, mokytojus. Šios šventės proga juos sveikina buvę ir dabartiniai auklėtiniai, jų tėvai, visuomenės atstovai, mokytojams skiriamos gražiausios gėlės, tariami nuodžiūsi padėkos žodžiai.

Dabartiniame komunizmo statybos etape mūsų visuomenė sprendžia svarbius socialinius ir politinius uždavinius. Ir visi jie vienaip ar kitaip susiję su auklėjamuoju darbu, vadinasi,—ir su mokyklos, mokytojų veikla.

Būti mokytoju reiškia—la-bai mylėti gyvenimą, vaikus bei kitus žmones, linkėti jiems didelės laimės, mylėti savo profesiją. Jei mokytojas mylės savo darbą—mokinys mės mokslą, jei mokytojas žavėsis savo dalyku—vaikas norės sekti jo pėdomis."

"JEI POPIEŽIUS
ATVYKTŲ I
LIETUVĄ . . ."

Po tokia antrašte kanadiečių klerikalų savitraštyje "Tėviškos žiburiai" (spalio 4 d.) Mons. Kl. Razminas rašo:

"Italų žurnalistas Vincenzo Maddaloni šių metų pavasarį, dar prieš popiežiaus Jono Pauliaus II-jo kelionę į Lenkiją, lankėsi Vilniuje ir po to Romos katalikų savaitiniame žurnale "Famiglia Cristiana" paskelbė ilgą, gausiai iliustruotą straipsnį "Jei Popiežius atvyktų į Lietuvą . . .". Straipsnis idomus tuo, kad jame autorius pateikia kaiku-kurių žinomų Vilniaus lietuvių kunigų pareiškimus apie Lietuvos tikinčiųjų lūkesčius ir dabartinę padėtį Lietuvoje.

Straipsnis pradedamas pasikalbėjimu su Vilniaus Sv. Petro ir Pauliaus šventovės klebonu kun. Antanu Diliu, kurio pavardė taisyklingai parašyta.

"Sekmadieniais,—pasakoja kun. Antanas Dilys,—Sv. Petro ir Pauliaus šventovė yra kimšte prikimšta tikinčiųjų. Visi atidžiai klauso

TARPTAUTINĖS TEMOS

Vienos vagystės paslaptis

Praeitą pavasarį ir vasarą dauguma amerikiečių patyrė ypatingai aštrią energetinę krizę—"naftos badą". Washingtono administracijos atstovai, oficialioji informacija plačiai kalbėjo apie tai, kad "naftos badas" esąs sukeltas pačių amerikiečių netaupymo, bendros naftos stokos, pasunkėjusio jos įvežimo iš kitų šalių ir panašiai. Buvo kalbama, jog amerikiečiai stovi ilgose eilėse prie degalinių todėl, kad įvykiai Irane sutrukde tiekiti Amerikai naftą reikiamaiais kiekiais.

Dabar paaiškėjo, kad "naftos badą" dirbtinai sukėlė JAV monopolijos, siekdamos didesnių pelnų. Per pirmąjį šių metų pusmetį jos įvežė naftos visu dešimtadaliu daugiau, negu per tą patį laikotarpį praėjusiais metais. Žymiai daugiau negu praėjusiais metais buvo įvežta naftos iš Saudų Arabijos, Kuveito, Nigerijos, Venezuelos. "Gulf Oil Corporation" per šešis šių metų mėnesius įvežė naftos 23,5 procento daugiau, negu pernai per tą patį laikotarpį, "Ashland Oil"—19,9 procento, "Mobile Oil Corporation"—17,5 procento, "Exxon"—15,9 procento ir t. t.

Tuo pat metu gazolino tie-

mano pamokslų. Malonu yra kalbėti tokiai miniai apie Kristų krašte, kuriam vadovauja ateistai. Popiežius atvyks į Lenkiją ir ten susitiks su marksistais, kalbės su jais ir išsiaiškins daugelį nesupratimų. Šis popiežius, kuris pats gyveno toje realybėje, žino kaip elgtis. Jam teko daug kartų turėti reikalų su tąja valdžia. Todėl mes žvelgiame į tą kelionę su viltimi ne dėlto, kad lauktu-mės kokių nors staigių pasikeitimų ar atgarsių. Šiuo momentu tai čia neįmanoma. Bet mes jausime jo artumą ir žinosime, kas nesame pamiršti."

NUO JO JAU GAUNA
IR "VARGŠAS"
PREZIDENTAS CARTERIS

Iki šiol beveik garbinęs prezidentą Carterį ir jo politiką, Chicago menševikų laikraščio bosas Martynas Gudelis dabar savo kanuoless paleido darban prieš jį. Savo vedamajame "Nereikėjo kartoti sovietinio melo" spalio 3 d. "Naujienose" Martynas sako:

"Mums atrodo, kad prezidentas Jimmy Carteris, neįvertindamas Sovietų valdžios atstovų ir rusų propagandinės mašinos ištisas tris savaites, skelbią melą, padarė didelę klaidą . . ."

Prezidentas Carteris, kalbėdamas spalio 1 dienos vakarą apie slaptai atvežtus 3,000 sovietų karių į Kubą, pareiškė: "Iš tikrųjų, sovietų kariuomenės brigada, iškelta Kuboje, nesudaro jokio rimto pavojaus Amerikos saugumui." Bet jeigu ta naujai atsiųsta sovietų kariuomenės brigada nesudaro jokio pavojaus Amerikai, tai kuriam galui prezidentui reikėjo kalbėti apie Sovietų Sąjungos pavojų? Reikėjo išlaudyti, ką Dobrininas su Gromyča patarė, ir nutilti.

Mums atrodo, kad Carteriui reikėjo kitu tonu kalbėti. Jam reikėjo pasakyti, kad sovietų karnai iš Kubos turi išvažiuoti namo."

Vadinasi, prezidentas Carteris padarė klaidą, kad nepasiklausė mūsų Martyno Gudelio, ką ir kaip jis turi kalbėti. Kaltas ir Gudelis, kad nenuvyko į Baltuosius Rūmus ir savo patarimų prezidentui nesuteikė. Tikėkime, kad ateityje abudu tokios klaidos nebedarys . . .

Iškilmingai pagerbtas žymusis
Tarybų Lietuvos poetas
Eduardas Mieželaitis

Vilnius. — Spalio 2 dieną i Meno darbuotojų rūmus pasveikinti poetą jo 60-ties metų sukakties proga susirinko jo kūrybos gerbėjai, Tarybų Lietuvos rašytojai, kitų kultūrinių sąjungų atstovai, kultūros ir meno veikėjai, svečiai iš Tarybų Sąjungos sostinės ir brolišku respublikų, Bendrame Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komiteto, Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo ir Ministrų Tarybos sveikinimo žodyje žymiojo poeto nueitas kelias apibūdinamas taip:

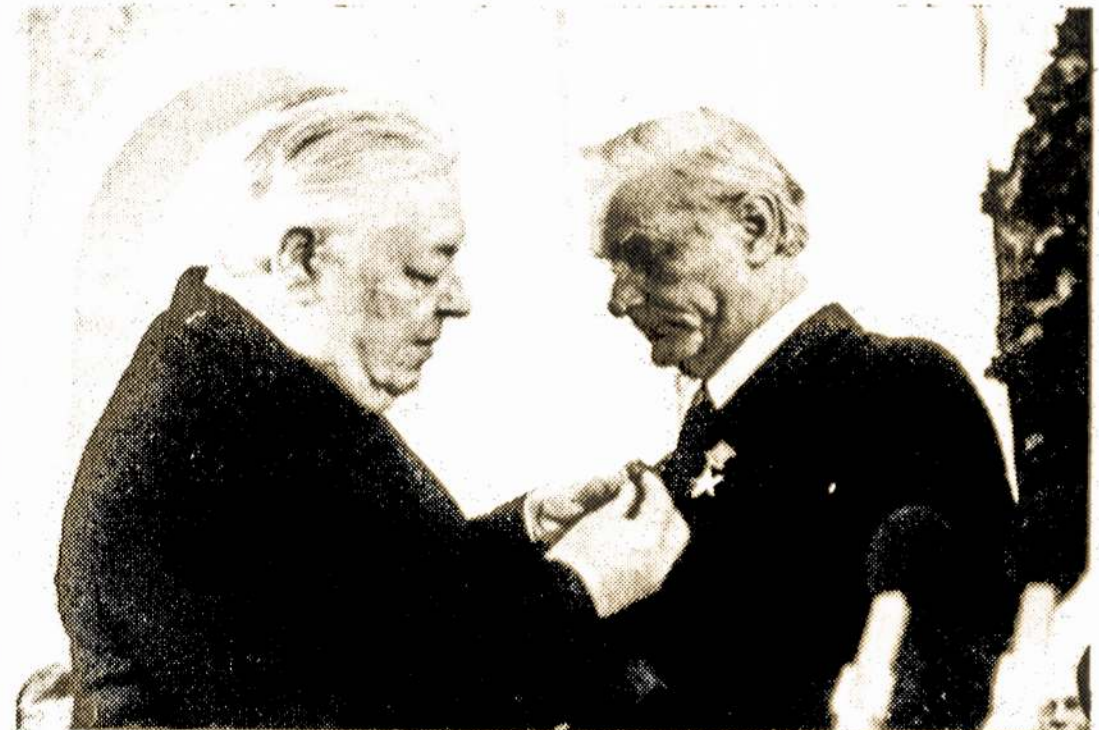
"Ryški ir didžiai prasminga Jūsų kūryba šiandien gerai žinoma respublikos darbo žmonėms, plačiausiems visuomenės sluoksniams mūsų šalyje ir užsienyje. Tokį visalaukinį pripažinimą pelnė Jūsų talentas, kilni visuomeninė veikla. Komjaunuolis pagrindininkas, vienas pirmųjų "Komjaunimo tiesos" redaktorių, po to karys ir korespondentas Didžiojo Tėvynės karo dienomis, vėliau LLKJS Centro Komiteto sekretorius, ilgametis respublikos Rašytojų sąjungos vadovas, o šiandien Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininko pava-

duotojas—tai rašytojo komunisto, piliečio internacionalisto darbo, kovos ir kūrybos kelias. Jame ryškiai atsispindi audringa revoliucinių pertvarkymų epocha, į kurią įžengė tarybinis žmogus—atėities kūrėjas, taip gražiai išaukštintas Jūsų turininguose poezijos posmuose.

Džiugu, jog didis tarybinio menininko pašaukimas, melė darbo žmogui, liaudiškumo principai ne tik suteikia Jūsų talentui jėgą, bet ir akivaizdžiai liudija Jūsų neišsemiamas galimybes šiandieninės literatūros procese, duoda patikimą perspektyvą vaisingiems kūrybiniais ieškojimams.

Brangus drauge Eduardai Mieželaite, linkime Jums geros sveikatos, laimės, šviesaus įkvėpimo, naujų sumanymų ir naujų brandžių kūrinių, kurių visad laukia skaitytojai.

Nors jau bus gerokai pavėluotai, bet ir mes, Jungtinių Amerikos Valstijų pažangieji lietuviai, nuodirdžiausiai sveikiname jubilatą draugą Mieželaite šia garbinga 60-ties metų sukakties proga.

NUOTRAUKOSE: Lietuvos KP Centro Komiteto pirmasis sekretorius drg. P. Griškevičius prisega E. Mieželaičiui Spalio revoliucijos ordina; Menininkų rūmų Baltojoje saleje poetą sveikina Lietuvos TSR Rašytojų sąjungos atstovai.

V. Gulevičiaus nuotr.

Tarybų Lietuvoje lankėsi JAV diplomatai

Tarybų Lietuvoje rugsėjo 27-29 dienomis lankėsi JAV generalinio konsulo Leningrade pavaduotojas Frankas B. Krampas (Frank Branch Crump) ir konsulė Barbara Dž. Alen (Barbara Joan Allen). Svečiai apsilankė Vilniaus valstybiniame V. Kap-suko universitete. Rektorate įvykusiame susitikime JAV diplomatai Universiteto rektorui prof. J. Kubiliui perdavė jubiliejaus proga konsulato padovanotų knygų siuntą. Susitikime dalyvavo Lietuvos TSR aukštojo ir

specialiojo vidurinio mokslo ministro pavaduotojas J. Zukauskas, Lietuvos TSR užsienio reikalų ministro pavaduotojas J. Grigulis, Universiteto proratektoriai, dekanai, visuomeninių organizacijų atstovai.

Kitą dieną, JAV diplomatams pageidaujant, Lietuvos TSR užsienio reikalų ministerija surengė išvyką į Vilniaus valstybinį žirgyną bei pokalbį Lietuvos TSR valstybiniame plano komitete.

"G. K."

Trečiasis Vytauto Kazakevičiaus laiškas "Laisvei"

[Pabaiga iš praeito num.]

VIENOS PASIRODĖ, KITOS DAR BUS

Svečių sezonas, susitikimai su tautiečiais, atgaivinantys artimumo su mielais pažįstamais išpūdžius, šiemet jau baigiasi. Jau dažnas turbūt galvoja, kaip būtų gera pamatyti Dainų ir šokių šventę, kai Tarybų Lietuva švęs savo 40-metį. O mes, pasidžiaugę šventėmis, dirbame toliau, kad naujai sukačiai skirtume kiekvienas savo naujus darbus.

Minėjau, kad J. Andriulienė išsivežė į namus V. Andriulio memorialinę knygą, pirmuosius du egzempliorius, kurie pasieks JAV lietuvius. O pati knygą jau kuris laikas pardavinėjama Lietuvos knygynuose. Prieš tai skaitytojai gavo L. Petkevičienės knygą "Didvyriškos tematikos knygas, kurios roje apžvelgiamas ir nagrinėjamas JAV lietuvių komunistų kovos kelias nuo 1919 m., t. y. Amerikos revoliucinės partijos išsivimo. Ši knygą ne vien prasmingai primena JAV Komunistų partijos šlovą sukakti. Atskleidama lietuvių komunistinė veikla JAV viso Amerikos komunistinio judėjimo kontekste, L. Petkevičienė, kurią išsivežė besidomintys skaitytojai senokai pažįsta iš rašinių ir studijų apie pažangų JAV lietuvių judėjimą, atliko svarbų darbą: ji vienoje vietoje surinko daug faktinės istorinės medžiagos, pateikė tos medžiagos mokslinę analizę ir vertinimus. Dažnas "Laisvės" skaitytojas knygoje ras pažįstamą, o kartais ir savo pavyzdį.

Ankstesniame laiške buvau minėjęs ir kitas išsivežtos kovos avangardą, kurtinčios šiemet pasirodyti. Malonu pranešti, jog pažadai sėkmingai pildomi. Kai pasieks "Laisvę" šis laiškas, manau, jau turėsite J. Mileironio-Dzūkio knygą "Metai ir bendražygiai": jau rugsėjo 27 d. išsiunčiau autoriui pirmą egzempliorių. Jos lankus turėjo progos matyti ir Ks. Karosienė. Šioje knygoje rasite ne vien įdomius paties Dzūkio prisiminimus, bet ir Ks. Karosienės, V. Railos, E. Jeskevičiūtės, J. K. Alvinio bei kitų autobiografinius raštus, kol kas vienintelius, be to, pasakojimus apie V. Boviną, A. Metelionį, J. K. Sarkūną, A. ir Pr. Pakalniškius, J. Tankūną-Tomsoną, D. Murelienę, V. Senkevičių, M. Akelaitį-Fr. Abeką ir t. t.—viso supažindinama su apie keturiasdešimčia veikėjų!

Na, o ir P. Ventos prisiminimai "Diena stipresnė už naktį" (literatūrinis bendraautoris—A. Strumskis) taip pat gali pačiu artimiausiu laiku knygynuose pasirodyti.

Tad beliks šiemet iš JAV tematikos knygų dar laukti A. Sinkevičiaus "Amerikietiško sukuriu" ir J. Kuckailio sudaryto 1980 metų "Išsivimo kalendoriaus". Tad 1979-aisiais metais turėsime visą eilę knygų, pasakojančių apie Ameriką ir jos lietuvius.

Na, o laikas nelaukia, reikia galvoti, kas dar bus. Jau išsiuntėme ir spausuotę J. Būtėno sudarytą Antano Petrikos raštų knygą "Pažangios kultūros baro". Vadinasi, 1980-aisiais metais pažangų JAV lietuvių veikėjų knygų serija dar pasipildys.

Pačioje savo penkiasdešimties išvakarėse naujos knygos, pasakojančios apie

JAV lietuvių kultūrą nuo jos ištakų, rankraštį leidyklai atnešė Bronius Raguotis. O jau sekančią dieną Rašytojų sąjungos klube, dalyvaujant apie keliasdešimčiai artimųjų, bičiulių, rašytojų, ivyko gražus, jausmingas emigrantams gerai žinomo literatūros kritiko pagerbimas.

Kiek anksčiau savo rankraštį apie emigraciją pažiūrą Ameriką atnešė Vytautas Alseika. Ir iš karto, šiek tiek "atsipūtęs", pasileido į ilgą kelionę po Vidurinės Azijos ir Užkaukazės respublikas. Pradėjęs kelionę nuo Alma Atos, Kazachijos sostinės, berods, per pusantro mėnesio jis tikisi aplankyti aštuonias respublikas ir tuo pačiu praplėsti Tarybų šalies vaizdą, kurį susidarė keliaudamas po Juodąją jūrą ir Volgos upe.

Tuo pačiu metu galvojame ir apie tas emigracinės tematikos knygas, kurias reikia ruošti ir kurioms reikia ruošti. Anksčiau rašiau, kad norima rengti Ks. Karosienės, K. Vidiko—V. Tauro, S. Jokubko, A. Bimbos, M. Akelaitio—F. Abeko raštų knygas, leidinį apie pažangius Kanados lietuvius. Tačiau beplanuojant ir besitarant atsirado ir naujų idėjų. Su Ks. Karosiene, žinoma, jos viešnagės proga dar syki tarėmės apie jos knygą—atrodė, ji bus ruošinama sekanti mūsų žinomoje serijoje. Tačiau atsirado ir naujų galimybių. Susipažindamas su Partijos istorijos instituto pažangų užsienio lietuvių archyvais, pastebėjau, kad patogu būtų sudaryti Dominiko Solomso raštus: ten yra įdomi, išsami jo autobiografija, o taip pat bibliografija, ypač beletristikos bandymų. Nemaža sutelkta ir garsios JAV lietuvių gydytojos Joanos Baltrušaitienės autobiografinės bei literatūrinės medžiagos; įdomūs prisiminimai, kol kas platesniam skaitytojui nežinomi, ten taip pat surinkti. Gal jų dėka lengviau būtų tęsti pažangiečių kultūrinio palikimo publikavimą.

Tikimės, kad naujas galimybes atvers ir atgabentasis iš JAV į Vilnių "Laisvės" ir "Vilnies" archyvas, kuris yra rūpestingai priklaustas Partijos istorijos institute. Jo atgabenimas buvo didžiausias mano pernykštės viešnagės pastangų ieškant emigracinių archyvų atpildas. Už tai ypatinga visų išsivijos istorija ir kultūra besidominčių padėka P. Ventai, S. Jokubkai, A. Bimbai, J. Mažeikai, J. Varesonui, J. Mačiuliui, Art. Petrikai, I. Mizarienei ir kitiems draugams.

Džiaugiuos prikalbėjęs Ališę Jonikienę rašyti prisiminimus. Saunuolė draugė Ališė, kad ėmėsi šio darbo. O juk yra ir jos kitų raštų. Tad gal? ..

Pagaliau jau turiu visą pluoštą—vienuolika siuntų—Vlado Railos autobiografinių pasakojimų. Išleidus jų vieną knygą, 1977 m. pasirašyta Jurgio Pipiro slapvvardžiu, "Vyrai ir moterys, nesijuokite" (atrodo, jau ateina laikas, Vladimiris sutikus, šią knygą autorystę atskleisti), matyt, galima galvoti ir apie kitą?

Zodžių, rinktis ir planuoti yra iš ko.

Kalbant apie knygas, dar norisi priminti ir tas, kurios nėra skirtos tiesiog išsivijos temai, bet kuriose išsivijos ir jų darbams tenka nemaža vietos. Antai, knygoje "Jo-

PROF. V. K. JONYNAS: JUNGIUOSI PRIE ŠITOS MEILĖS

Rugsėjo 26 d. Lietuvos TSR dailės muziejaus centriniuose rūmuose atidaryta JAV nacionalinės akademijos tiktorejo nario, dailininko profesorius Vytauto K. Jonyno ir jo žmonos Irenos D. Griežės kūrinių paroda. Jos ekspozicijoje—gravūros, litografijos, akvarelės, pastelės ir tapybos darbai.

V. Kapočiaus nuotraukoje—niujorkietis dailininkas prof. V. K. Jonynas parodos atidarymo metu.

Vilniuje šiuo metu daug įdomių parodų. Ispūdinga šandieninės dailės ekspozicija Vilniaus universiteto 400 metų sukaktiui. Skulptūrinės plastikos ir medalių paroda. Plati ekspozicija senosios mūsų dailės Vilniaus universiteto tema ir kt.

Intensyvi dailės ekspozicijų srauta Tarybų Lietuvos sostinėje savitai papildoma Dailės muziejaus centriniuose rūmuose atidaryta JAV nacionalinės akademijos tiktorejo nario, dailininko profesorius Vytauto K. Jonyno ir jo žmonos Irenos D. Griežės kūrinių paroda.

Ketvirtadienio (rugsėjo 24 d.) popietė. Lietuvos TSR dailės muziejaus centriniuose rūmuose šventiškas šurmuly. Kaip visada, kai parodos proga suplaukia gausybė dailininkų ir dailės gerbėjų—vilniečių, svečių. Nuaidėjus kanklių trio muzikai, Dailės muziejaus direktoriaus pavaduotojas R. Budrys įžangos žodžiu pradėjo iškilmę. Dailininkus V. K. Jonyną ir I. D. Griežę Lietuvos TSR dailininkų sąjungos vardu nuoš-

nas Švedas" daug kartų minimas čekagiškis Juozas Žilevičius: skelbiamas jo rašinys, jo gausoka korespondencija. Įžangos kalbininko Algirdo Sabaliausko, dar vieno šiemetinio penkiasdešimtmečio, knygoje "Lietuvių kalbos tyrinėjimo istorija iki 1940 m." aptariama veikla ir eilės kalbininkų, atsiderusių po II pasaulinio karo emigracijoje—Pr. Skardžiū, A. Salio, P. Joniko, be to, minimi P. Būtėno, V. Kamantausko, L. Dambriūno, V. Maciūno Izabele Matusevičiūtės darbai. O sukaktuvinėje Juliaus Būtėno knygoje "Žodis ir laikas" tarp 49 rašinių yra straipsniai apie A. Olšauską ir J. Adomaitį-Serną, apie R. Mizaros raštus, apie antologiją "Emigrantų Lietuva".

Taigi Amerikos lietuvių tematikos bibliografija po truputį turtėja. Tuo pasidžiaugimu ir baigiu laišką, kuriame žadėjau dar kai ką paapsakoti, bet, pamatęs, kad vėl per daug išsiplėčiau, nusprendžiau atidėti kitai progai.

Ačiū už kantrybę.

Jūsų V. Kazakevičius

džiai pasveikino jos pirmininkas akademikas J. Kuzminskis.

—Man atrodo, kad man nereikia Jums pristatyti Vytauto K. Jonyną,—kreipdamasis į susirinkusius, pasakė J. Kuzminskis.—Jis jau seniai yra įaugęs mūsų istorijoje su savo iliustracijomis Donelaičio "Metams", su Gėtės "Jaunojo Verterio kančių" rašiniiais ir kitais darbais. Jis yra tarptautiniu mastu pagarsėjęs savo filigraniniais pašto ženklų kūriniiais. Galbūt mažiau mes žinome jo dabartinius darbus, kuriuos jis atlieka monumentalios dailės srity, o šioje parodoje matysime akvarelės ir kitų jo darbų.

Man sunkiau kalbėti apie jo žmonos Irenos D. Griežės kūrybą. Galbūt ir gerai, kad moteris gaubia kokia nors paslaptis,—pajuokavo akademikas, džiaugdamasis, kad šita paslaptis tuojau paaiškės, kai vos atsivers parodos durys.

J. Kuzminskis pasidžiaugė plačiašaka V. K. Jonyno veikla, pabrėžė jo įnašą į Tarybų Lietuvos kultūrinę ryšių su išsivijos plėtojimą, abiemis svečiams dailininkams palinkėjo geros sveikatos ir kūrybinės sėkmės.

Apie dailininką V. K. Jonyną kūrybos kelius, apie jo nuopelnus lietuvių dalei plačiau ir įdomiai kalbėjo žinomas grafikas profesorius V. Jurkinas.

Dailininkų sąjungos vadovų iškilmingai juosta perjuostas, karštų plojimų suktas, prie mikrofono prof. V. K. Jonynas savo ir žmonos vardu kreipiasi:

—Už šios parodos organizavimą ir realizavimą mudviejų nuosirdi padėka partijai ir vyriausybei, "Tėviškės" draugijai su jos pirmininku generolu Petroniu priekyje, velionui Pranui Gudynui, buvusiam Dailės muziejaus direktoriui. Dailės muziejaus direktoriaus pavaduotojas R. Budrys ka tik paskelbė, jog didžioji parodos kūrinių dalis padovanota mūsų muziejui ir lieka čia nuolatiniams saugojimui.

Šiandien, su šia paroda, prasideda jų kelias į ilgalaikę pažintį su dailės mylėtojais ir gerbėjais Lietuvoje. V. B. "Gimtas k."

tiktų tylėti,—toliau sako prof. V. K. Jonynas.—Bet tylėti aš negaliu, matydamas prieš akis šitą marią žmonių, galybę pažįstamų veidų, veidų, su kuriais aš susipažinau anapus Atlanto ir kurių pažintį atnaujinau vėl sugrįžęs čia, į Vilnių.

Kalbėti man apie menus, manau, mažiausiai dera—tai menotyrininkų reikalas. Yra gal menuose viena ypatybė, kad tai yra tarptautinė kalba—kalba jausmų.

Aš buvau nepaprastai laimingas, turėjęs progą dalyvauti 400 metų Vilniaus universiteto minėjime. Manau, kad tu, kurie tą minėjimą matė, širdys ir šiandien dega, kaip ir mano, ugnimi ir džiaugsmu. Koncertai, Sporto rūmuose užbaigtinis spektaklis—taip turbūt ji reikėtų pavadinti. Tokio spektaklio, tokios organizacijos, tokio švaresnio atlikimo aš savo gyvenime nesu matęs ir tikriausiai nematysiu. Aš žinau, kad visos šitos pastangos yra jūsų darbo ir jūsų meilės tėvynei vaisius.

Aš turiu jums atvirai pasakyti, kad prie šitos meilės aš nuosirdžiai noriu jungtis su jumis. Aš esu išvažinęs gimtąją žemę skersai išilgai su pagalba malonių globėjų, su "Tėviškės" draugijos globa. Esu kalbėjęs su įvairių profesijų žmonėmis, esu spaudęs darbo žmonėms ranką. Ir kiekvieną dieną, kada aš lauziu juodos duonos, nuostabios lietuviškos juodos duonos riekę, aš visuomet savo mintim ateinu prie tų, kurie savo rankomis tą duoną gamina. Aš norėčiau šiandien, tą nepaprastai iškilmingą man valandą, juos pasveikinti ir jiems už tą duoną padėkoti.

Aš žinau, kad visi kūrėjai, visų sričių darbuotojai atsimoka jumis, rengdami parodas, koncertus, lankydami tolimus tėvynės užkampius ir dalindami savo darbo vaisius.

Aš žinau, kad ne vien duona žmogus yra gyvas, ir šitie dvasiniai turtai, kuriuos Lietuvos kūrėjai šiandieną sukuria, yra ta antroji jų egzistencijos dalis.

Aš negaliu užmerkti akių ir prieš atkuriamą Vilniaus miesto praeitį, paminklų apsaugą. Čia stovi buvęs tos srities vadovas, dabar kultūros ministro pavaduotojas draugas Glemža. Aš anuo metu jam spaudžiau ranką ir džiaugiausi, kad Trakų pilis jau nėra kerpėmis apaugusi. Tai jūsų, sesės ir broliai, nuopelnai. Ir anos pusės Atlanto aš džiaugiausi ir lankiau sapnuose ir pili, ir samanotą bakūžę. Ir šiandien visų akivaizdoje aš lenkiu galvą su dėkingumu už tą progą, kad vėl galėjau grįžti į gimtąją žemę ir kad jūs savomis širdimis mane sutikote kaip brolį ir vieną iš jūsų narių.

Dėkoju visiems atvira širdimi. Aš žinau, kad galėčiau kalbėti labai daug. Tačiau leiskite man pakartoti visiems gerai žinomus žodžius—mano širdyje šiandien šventė,—ir ačiū jums visiems!

Parodos autorius niujorkietis dailininkas sveikina rašytoją J. Paleckį. Sveikinimų, linkėjimų, gėlių supami V. K. Jonynas ir I. D. Griežė kviečia visus susipažinti su parodos ekspozicija. O senovinių rūmų skliautose tebeaidi plojimai. Dailės muziejaus direktoriaus pavaduotojas R. Budrys ka tik paskelbė, jog didžioji parodos kūrinių dalis padovanota mūsų muziejui ir lieka čia nuolatiniams saugojimui.

Šiandien, su šia paroda, prasideda jų kelias į ilgalaikę pažintį su dailės mylėtojais ir gerbėjais Lietuvoje. V. B. "Gimtas k."

Mokslą pradėjo savuose rūmuose

VANDALINAS JUNEVIČIUS

Kaunas. — Jau spėjo gerai

užsirekomenduoti LTSR dailės instituto Kauno fakultetas. Pasinaudodamį tuo, kad galėjo mokytis vakarais, jame mokėsi tik gamybininkai. Per savo egzistavimą fakultetas parengė 233 dailiosios tekstilės, keramikos ir architektūros interjero specialistus, kurie sėkmingai dirbuojasi įvairiuose meno ir gamybos bei projektavimo baruose, puošia mūsų buitį.

Iki šiol fakultetas savųjų patalpų neturėjo. Buvo prisi-glaudes Kauno Stepo Žuko taikomosios dailės techniku-me. Dabar tai—praėjus. Būsimieji menininkai ir jų rengėjai atsikėlė į jaunėjančią Kauno Senamiestį, į savuosius rūmus, esančius Vlado Kuzmos gatvėje 73-ame numeryje.

Daug kas prisimena, kad tuo numeriu pažymėtas pastatas buvo apgailėtinoje būklėje. Nutarta jį atjauninti, kad pritaptų prie gražiai rekonstruojamos Senamiesčio architektūros. Dabar namas neatpažįstamai pasikeitęs, pagražėjęs, tarsi apsilvėkęs naują drabužį.

Pirmieji savo sumanumą parodė Komunalinio ūkio projektavimo instituto Kauno filialo architektai, rengdami rekonstravimo projektą. Jį realizavo Statybos ir remonto tresto antroji valdyba. Darbų vykdytojas Jonas Markevičius gerai atsiliepia apie mūrinius Aleksą Bagdoną, Gediminą Misiūną, dailides Antaną Dapku, Bronių Samiotą, Joną Matulevičių ir kitus puikius statybininkus.

Fakulteto dekanas architektūros kandidatas, docentas Vytautas Bujauskas patenkintas savo rūmais. Jie ne tik erdvūs, turi daugiau kaip 9,000 kubinių metrų, bet ir išpūdingi iš oro pusės. Viduje įrengtos šviesios auditorijos, katedros, kabinetai, laboratorijos, aktų salė... Visa tai tarnaus moky-

klai. Įkurtuvų proga fakulteto kolektyvą sveikino partijos Kauno miesto komiteto pirmininkas sekretorius Vladislavas Mikučiauskas, LTSR aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministras Henrikas Zabulis ir kiti.

Daugiausia pasidarbavusiems projektuotojams, statybininkams ir fakulteto dėstytojams buvo įteikti garbės raštai.

Šiuose rūmuose įsikūrė LTSR dailės instituto Kauno fakultetas.

Vandalino Junevičiaus nuotrauka

Rūmai busimiesiems Lietuvos dailininkams

Kauno senamiestyje, V. Kuzmos gatvėje, rugsėjo 28 d. įkurtuves atšventė LTSR valstybinio dailės instituto Kauno fakulteto studentai ir pedagogai. Po rekonstrukcijos jiems perduotas gražus triaukštis mokomasis pastatas.

Įkurtuvų proga fakulteto dėstytojus ir studentus sveikino ir kūrybinės sėkmės palinkėjo Lietuvos KP Kauno miesto komiteto pirmasis

sektoriaus V. Mikučiauskas, aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministras H. Zabulis, LTSR valstybinio dailės instituto rektorius, profesorius V. Gečias.

Atidarant rūmus, dalyvavo Lietuvos KP CK skyriaus vedėjas A. Jakaitis. Fakulteto mokomojo korpuso fuje atidaryta studentų diplominių darbų paroda.

ELTOS koresp.

Šiuose rūmuose įsikūrė LTSR dailės instituto Kauno fakultetas.

Mano pirmieji

žingsniai

laisvamanybėn

JONAS MAKUŠKA

Vilniuje Pavasario gatvėlės pušynuose rymo mūrinis namukas. Prie jo gražiai sutvarkytas sodelis. Dažnai gėlynuose arba prie obelių galima pamatyti betriušiantį kresnų senuką. Tai pensininkas Jonas Makuška, buržuazinėje Lietuvoje buvęs žinomas laisvamanis, pagrindinės komunistinės literatūros platintojas. Dabar jis yra Ateistų klubo "Ave, vita!" narys, bitininkas, Respublikinių mokytojų namų choro dalyvis. Neretai mokiniams ir darbo žmonėms jis skaito paskaitas apie laisvamanybę Lietuvoje, kai už laisvesnę mintį ne kartą ir jis pats buvo policijos tardomas ir kalinamas. Kartais parašo ir į Amerikos pažangiečių lietuvių spaudą.

Paskatintas J. Makuška parašė atsiminimus, kurių pateikiame žiupsnelį.

BR. JAUNIŠKIS

Vilniaus Ateistų klubo "Ave, vita!" tarybos narys

1924 m. atvykome iš Rokiškio gimnazijos į Utenos pedagoginę mokyklą, išgymtume mokytojų teises. Pirmoji pamoka buvo direktoriaus kun. Butvilos. Buvome informuoti, kad kun. Vladislovas Butvila nenešioja sutanos. Mums tai buvo labai keista. Anais laikais kunigo be uniformos nepamatysi. Ir iš tiesų, kai jis įėjo į klasę, mūsų trisdešimtės mokinių akys nukrypo į direktorių. Kun. Butvila buvo apsilikęs juodu kostiumu su balta kunigiška apykakle. Jis buvo vidutinio ūgio, gyvų judėsių.

Mus pasveikinęs, ėmė vaikščioti po klasę, su jam būdinga rankų laikysena už nugaros. Visus peržvelgė, tarsi norėdamas gerai kiekvieną įsiminti. Vėliau atvykusius ėmė šaukti pavardėmis. Kai mokinyt atsisistodavo, kunigas jį dėmesingai vėl nuo galvos iki kojų peržvelgė. Vienus greit paprašė davoti sėdintis, kitus paklausinėdavo. Iššaukęs mane paklausė:

— Iš kur šitas vyras?

— Nuo Jūžintų, iš Rokiškio gimnazijos, — atsakiau.

— Kas-žin kokios dvasios jūs čia atvežėt iš Rokiškio?

Kai aš abejingai pasakiau, kad gal dvasia visur vienoda, jis pakraipė galvą ir pasakė, kad Rokiškyje yra kitokių dvasių, mums nepriimtinių.

Tuo metu Rokiškyje buvo įkurta valstybinė gimnazija. Joje veikė aušrininkų organizacija, vadovaujama Antano Paliuko. Aušrininkai buvo nusitarę prieš religiją, populiario mokslo žinias, paremtas marksizmo teiginiais. Kunigų vadovaujama ateistinių organizacija, aušrininkų neapkentė ir kurstė neapykantą. Direktoriaus gana susirūpino rokiškietį atvykimu.

Likusią pamokos dalį kun. Butvila aiškino apie mokyklos tvarką, kurios privalės visi laikytis. Buvo akcentuota, kad čia yra "Saulės" mokykla, kad mokymas — auklėjimas grindžiamas katalikiška morale, religine dvasia, kad čia nėra ir nebus bedieviškų organizacijų, kad visiems privalomas bažnyčios lankymas.

Kunigas Butvila, be tikybos pamokų, dėstė mums psichologiją ir pravedavo auklėjimo valandėles, kuriose kalbėdavo apie mandagumą, etiką, o taip pat, kaip mitinguose trukdyti opozicinių partijų kalbėtojams — agitatoriams.

Kai vykdavo socialdemokratų arba liaudininkų mitingai, kuriuose buvo kritikuojama tuo metu valdžiusi krikščionių demokratų parti-

ja, reikėdavo trukdyti, replikuojant, keliant triukšmą, stengiantis sužlugdyti kalbėtoją. To siekiant, būdavo duodami kompromituojantys klausimai, replikuojama, net švilpiama.

Kun. Butvila kiekviena proga pamokose girdavo tik tai, kas tiko katalikiškai kryptčiai, o antireligines mintis laikydavo priešvalstybinėmis. Tuokart ėjusį rimtą žurnalą "Kultūra" vadino niekam vertu, o jame talpinamą medžiagą — šiukšlynu. Ne jis vienas mokiniams tokias mintis stengdavosi įdiegti. Jo sudaryti mokytojų kadrai turėjo atitikti kun. Butvilos įsitikinimus, nors dalis mokytojų stengėsi būti neutraliais.

Vienintelis mokytojas Vladimiras Kostelnickis buvo mokinių labiausiai mylimas. Jis geriausiai išaiškino dėsno galvos iki kojų peržvelgė. Vienus greit paprašė davoti sėdintis, kitus paklausinėdavo. Iššaukęs mane paklausė:

Kai direktorius mokytojų Kostelnickiui uždraudė užsiminti su mokiniams sekmadieniais, kad lyg tai atitrauktų mokinius nuo pamaldų, jis atėjo susijaudinęs:

— Mylimi moksleiviai, matyt, šioje mokykloje poteriai reikalingesni negu tvirtos žinios. Man uždraudė dirbti su jumis sekmadieniais. Nors gaila, bet ateiptyje prašau nebesirinkti, užsiėmimų nebus.

Mokytojas Kostelnickis pamokų metu stengdavosi iškelti klausimą apie religiją, skatindamas pagalvoti, ar ji turi koki nors pagrindą. Kartais net prasitardavo, kad tikėjimas į dievą — pasakos, skirtos suaugusiems, kurios prilygsta vaikų pasauliui.

Aš ir Povilas Jasiulionis, abu rokiškietiai, gyvenome už miesto Nemeikščių kaime. Ten buvo per pusę pigesni butai, bet į mokyklą reikėdavo eiti apie 4-ris kilometrus. Seklyčia, kur mes gyvenome, buvo nekūrenama. Iš namų atsivežėme pūkinės antklodės, po kuriomis palisdavome, abu susiglaudavome nugaromis, padrebėdavome iki susildavome ir užmigdavome. Rytą mus pažadindavo. Kai išsildavome iš po patalų, būdavo apšerkšnišios mūsų blakstienos ir antakiai. Greit apsirengdavome ir dar greičiau smukdavome į gryčią.

Kartais neišsilaikydavome nepasibaipę:

— Gal už kokius griekus dievas taip mus šaldo, — kartą pasakiau aš. — Bet kuo gi mes nusidėjome? Švenčiausieji mokomės, šalame dievo garbei.

— Bedievi tu, — atkirto šeimininkė, — geriau poteries sukalbėtumei.

— Ką jie duos? Dievui įgrįso tą patį ir tą patį klausyti.

— Nutilk! — šaukė šeimininkė.

— Dievulis neturtingų nemyl. Jis tik turtuoliams gailėstingas.

Dar labiau šeimininkė nirdavo, kai mes prieš valgi nesizėgnodavome. Ji mus akimis varstė lyg kokius prakeiktuosius.

Mokykloje buvo paskelbta, kad stipendijas gaus tie, kurie gerai mokysis ir kurie neturtingi. Aš buvau iš visų mokinių neturtingiausias. Mano tėvai Rokiškio apskrityje Aušrėnų kaime turėjo 7 ha žemės, sunkiai vertėsi. Stengiausi gerai mokytis. Buvau rimtas pretendentas į stipendiją, bet tai buvo tik svajonė.

Visą reikalą stipendijai gauti sugadino vyresnysis brolis Antanas. Jis buvo žymus ateistas, progresyviųjų laikraščių korespondentas. Daug skaitė ir rašė. Bendradarbiavo "Socialdemokratė", "Laisvojoje mintyje", "Lietuvos ūkininke" ir kituose pažangiuose laikraščiuose.

Pirmasis kaime išgijo dektorinį radio priimtuvą. Kai pastatė kartį antenai, davatkėlės vieną naktį norėjo nuversti, aiškindamos, kad tie prietaisai pritraukia lietu. O tie, 1927 metais, buvo lietingi. Kunigai iš ambonų ne kartą prakeikė Antaną, kad jis bedievis, agitatorius, kad valstietčiai ne retai ėję į bažnyčią, užsuka pas jį naujienų pasiklausti, bedieviškų pasiskaityti. Jūžintų parapijos klebonas Melys per pamokslą prašė parapijiečius pasimelsti, kad Antanui dievas atsiųstų šventą dvasią, kad jis grįžtų prie dievo. Davatkėlė, dargi giminaitė, Agnieška Makuškaitė, agitavo savo pažįstamas religingas moterėles, sakydama:

— Melskimės visos, kad dievulis greičiau pasiimtų tą bedievi bolševiką. Jis visą parapiją sugadins.

Bus daugiau

VALSTYBĖS SEKRETORIAUS VIZITAS
Washingtonas. — Valstybės sekretorius Cyrus Vance pranešė, kad gruodžio 10-11 dienomis jis lankysis Vakarų Berlyne, o gruodžio 13-14 d. d. Bruselyje ir dalyvaus NATO susirinkime. Manoma, kad ta pačia proga jis taipgi aplankys Rumuniją ir Jugoslaviją.

BROLIS KOMUNISTAS, O SESUO FAŠISTE
Kubos prezidentui ir komunistų partijos vadui Fidel Castro lankantis Jungtinėse Tautos fašistuojančių kubiečių suruoštoje prie Kubos misijos buveinės protesto demonstracijoje dalyvavo ir jo sesuo Juanita Castro. Su kitais demonstrantais ji žymų vadą plūdo ir keikė.

Maskva. — Šiomis dienomis čia laikėsi Malaizijos premjeras Datuk Hussein bin Onn. Jis džiaugiasi jo šalies ryšiais su didžiuoju socialistiniu kraštu. Jis taipgi mano, kad tie ryšiai ateityje bus dar labiau praplėsti ir pagilinti.

Chicago, Ill. — Cook County ligoninės palaikytojai labai susirūpinę, nes jai gresia bankrotas ir užsidarymas. Jie reikalauja, kad valstijos ir pavieto valdžios prie to nedaleistų.

Tarybų Lietuvos naujienos

[Miestų ir rajonų laikraščius pasklaidijus]

TIKSLIŲJŲ AUTOMATŲ GAMINTOJAI

Siaulių staklių gamykloje prieš dvidešimt metų buvo surinktas pirmasis tekinimo-sriegimo automatas. Dabar ši įmonė, informuoja "Raudonoji vėliava", gamina įvairiausių sudėtingus ir labai tikslius automatus. Jie tiekiami laikrodžių, prietaisų, deimantų, automobilių ir guolių pramonei.

Siauliečių padaryti automatai ne kartą buvo apdovantoti TSRS liaudies ūkio pasiekimų parodos diplomais. Jie aukštai įvertinti Londono, Leipcigo, Poznanės, Belgrado ir kitose tarptautinėse mugėse bei parodose. Šiuos automatus perka Bulgarija, Čekoslovakija, Indija, Jugoslavija, Lenkija, Rumunija.

"DROBĖ" KEIČIA ADRESĄ

Kaune, Meskupo gatvėje, statomas gamybinis korpusas, kurio naudingas plotas sieks 10 tūkstančių kvadratinį metrų. Jame iškurs "Drobės" vilnos gamybinio susivienijimo audėjai ir audinių taurintojai. Dabartinis vilnos audinių fabrikas liks vien verpėjams. Šalia naujojo gamybinio korpuso suprojektuotas ir daugiaaukštis susivienijimo administracinis pastatas.

Statybos darbų numatoma atlikti beveik už tris milijonus rublių, rašo "Kauno tiesa".

IMONĖS DARBININKAMS

Didžiausią Kaune valgyklą Draugystės prospekte stato Radijo gamykla. Trijų aukštų "state, informuoja "Vilniaus naujienos", vienu metu galės pavalgyti pusę tūkstančio žmonių. Valgykloje įrengiami trys atskiri "cechai": dietinių, lietuviškų ir kompleksinių valgių. Čia veiks ir kavinė. Statybą numatome užbaigti šiais metais.

Kitamet Radijo gamykla statydis dar vieną tokią valgyklą.

MAŽEIKIUOSE — IR VIENAAUKŠČIAI

Būsimajame naftininkų mieste Mažeikiuose kaip grynai po lietaus dygsta daugiaaukščiai namai. Juose dabar gyvena maždaug kas antras mažeikietis.

O vakarinėje miesto dalyje, rašo "Pergalės vėliava", montuojami pamatai Alytuje pagamintiems surenkamiems vienaaukščiams namams. Iš trijų tipų 4 ir 5 kambarių namų numatyta suformuoti ištisą kvartalą. Dešimtyje namų statybininkų šeimos jau šiemet atšvės įkurtuves.

VISI APRŪPINTI BUTAIS

Grabupiuose mėnesiu anksčiau planuoto laiko atiduotas naudoti aštuonių butų namas Šilutės tarpikinės gy-

vulininkystės įmonės darbuotojams. Septyniuose naujuose namuose dabar gyvena 76 komplekso darbuotojų šeimos. Kiekvieną rytą iš čia išvyksta šimtas dirbančiųjų: operatoriai, elektrikai, šaltkalviai, žemės ūkio specialistai. Jie aptarnauja tarpikinę įmonę, kuri per metus turi išauginti 27 tūkstančius kiaulių.

Pastacius naują aštuonbutį, pažymi "Komunistinis darbas", baigta komplekso gyvenvietės statyba.

NAUJAS KOMPLEKSAS

Mažeikių rajono valstybinė komisija priėmė Bugenių tarpikinės gyvulininkystės įmonės pirmąją — reprodukcinę dalį. Pastatytos penkios kaulidės, katilinė, tūkstančio tonų talpos koncentratų sandėlis. Užbaigtas ir įmonės administracinis pastatas. Padaryta darbų beveik už pusę milijono rublių.

Būsimosios įmonės vadovai ir specialistai, rašo "Pergalės vėliava", aplankė kelis veikiančius kompleksus, atsižvelgdami į jų patyrimą, svariai pakoregavo kaulidžių projektą, kad žmonėms būtų patogiau dirbti. Bugeniuose per metus bus nupenima 12 tūkstančių kiaulių.

JAUNIMAS DARBUOJASI KOLŪKYJE

Balnininkų kolūkio vaizdinės informacijos stendai, pasak Molėtų rajono laikraščio "Pirmyn", ypač patraukia tuo, kad juose daug jaunų žmonių nuotraukų — darbo pirmūnų, aktyvių visuomenininkų, sportininkų. Geras pusšimtis jaunų žmonių trūšia kolūkyje.

Dauguma vaikų ir merginų ateina dirbti į ūkį baigę vidurines bendrojo lavinimo bei profesines technikos mokyklas, atitarnavę Tarybinę Armiją. Jaunam darbininkui įsikurti skiriama 200 rublių negražinama pašalpa, pasirūpinama jų darbo, maitinimo, gydymo ir buities sąlygomis. O tie, kam po aštuonmetės mokslo "pabosta", po metų kitų vėl grįžta į mokyklos suola. Ūkiui tarpininkaujant ir remiant, per pastaruosius trejus metus vidurinį profesinį mokslą baigė 19 jaunų žmonių.

Socialistinis lenktyniavimas pagal profesijas vyksta atskirai tarp kolūkiečių iki 30 metų amžiaus ir vyresnių. Nugalėtojai pagerbiami, skatinami. Sešiams komjaunoliams jau suteikti komunistinio darbo sportuolio vardai, dar tiek pat jo siekia.

Jaunimas labai patenkintas ūkio rengiamomis kelionėmis, išvykomis. Ekskursijų maršrutai aprėpia Pabaltijį, Baltarusiją, pasiekia Armėniją, Maskvą, Leningradą.

Parinko A. Petrauskas

Lietuva

Kur Nemunas puošia žaliąsias lankas, Miškai mėlynuoja nuo seno, Ten bočių sodybas keleivis suras, Ten protėviai mūsų gyvena.

Ten puošiasi sodai gegužių žiedais, Ten rūtos žaliuoja daržely, Ten sesės dainuoja tyliais vakarais, Belaukdamos savo bernelio.

Ten sveikina saulę lankuos vyturiai, Garniai ten kalena ant kraiko, Ten veidą paglosto vėjeliais švelniai, Lyg motina glostytų vaiką.

Ten mūsų tėvynė brangi Lietuva, Mes gimėm joje ir užaugom; Jis bus, kaip ir buvo, per amžius gyva — Jos šventąjį vardą mes saugom.

Kęstutis Balčiūnas

Ar jūs žinote, kad...

● Planetoje jau sukaupė po 15 tonų sprogmenų (skaičiuojant trolitū) vienam Žemės gyventojui. Ginklavimosi varžybose žmonija pokario metais prarado daugiau kaip 6 trilionus dolerių, tai maždaug lygu visų pasaulio šalių bendrojo nacionalinio produkto apimčiai 1977 metais.

● Visame pasaulyje sukaupė branduolinių ginklų pagal savo galią ekvivalentiškai 1,3 milijono atominų bombų, numestų į Hirosimą. Jų visiškai pakanka, kad Žemės rutulį būtų galima visiškai sunaikinti 50 kartų.

● Nuo 1600 iki 1699 metų karuose žuvo 3,3 milijono žmonių; nuo 1700 iki 1800 — 5,3 milijono; nuo 1801 iki 1913 metų — 5,6 milijono. Per ketverius pirmojo pasaulinio karo metus (1914—1918 metais) aukų buvo 10 milijonų. Antrasis pasaulinis karas (1939—1945 metai) pareikalavo 55 milijonų žmonių gyvybių.

● Ginklavimosi varžyboms žmonija išleido 1954 m. 126 milijardus dolerių, 1960 m. — 130, 1970 m. — 209, 1974 m. — 350 milijardų dolerių.

● Apskaičiuota, kad 1977 m. ginklavimuisi visame pasaulyje buvo išleista 400 milijardų dolerių.

● 1946 m. 13 šalių kariniai biudžetai buvo didesni, negu 1 milijardas dolerių. Dabar tokių šalių jau 20.

● Ginklavimosi varžyboms dabar išleidžiama 1,5 karto daugiau lėšų, negu švietimui ir 3,5 karto daugiau, negu sveikatos apsaugai.

● Vakarų ekspertų vertinimu, 1990 m. vien tikėtai besivystančiose šalyse bus gautas toks kiekis plutonio, kurio pakaktų kasmet pagaminti po 3 tūkstančius atominų bombų — tokio galingumo, kokia buvo numesta į Hirosimą.

● 1976 m. JAV gynybai išleido po 477 dolerius, skaičiuojant vienam gyventojui, Norvegija — 233, Olandija — 205, Belgija — 204, Danija — 168, Kanada — 140 dolerių.

● 1971—1977 metais Eurogrupės šalių (Anglija, Belgija, VFR, Italija, Danija, Liuksemburgas, Olandija ir Norvegija) armijos gavo apie 2700 tankų, 1200 kovos ir sargybos lėktuvų ir daugiau kaip 140 laivų bei povandeninių laivų.

● 1978 m. Eurogrupės šalių karinės jūrų pajėgos numatoma gauti 21 laivą ir 2 povandeninius laivus. Sausumos kariuomenė gaus 1635 tankus ir šarvuotus, karinės oro pajėgos — 112 kovos ir 22 transporto lėktuvus, 40 malūnsparnių.

● Kiekvienas Europos NATO šalių gyventojas sumoka kariniams tikslams vidutiniškai per metus 169 dolerius, o JAV — 391 dolerį.

● Norint sunaikinti visus Paryžiaus gyventojus, prireiktų tikrai 10—12 nedidelių neutroninių užtaisų, gabenamų Amerikos raketomis "Lens". Kiekviena bomba sugriautų pastatus 200 metrų spinduliu nuo nukritimo vietos. 800 metrų spinduliu per 5 minutes būtų suparaližuotos visos gyvos būtybės, kurios per kitas dvi paras žūtų. Už 1000 metrų nuo epicentro visa gyvybė žūtų per 4—6 dienas. Nuotolyje iki 1200 metrų galimybė išlikti gyvam praktiškai taip pat nėra.

● JAV strateginiame arsenale jau yra maždaug 8500 branduolinių galvūčių ir didelis kiekis jų gabenimo priemonių, daugiau kaip 1000 tarpžemyninių balistinių raketų, 41 atominis povandeninis laivas su raketomis ir daugiau kaip 400 strateginių bombonešių.

● Vienam kareiviui išlaikyti Artimųjų Rytų rajone reikalinga suma, kuri lygi 13 žmonių vidutiniškas metinėms nacionalinėms pajamoms, Pietų Azijoje — 17, Tolinųjų Rytų — 6 ir Afrikoje — 13 žmonių.

● Šiuo metu pasaulyje veikia daugiau kaip 180 atominų elektrinių.

● 1900 m. suvartojamos anglies dalis sudarė 94,9, naftos — 3,9, dujų — 1,2 procento, o aštuntajame dešimtmetyje anglies lyginamasis svoris sumažėjo iki 23,3, o naftos ir dujų vartojimas išaugo iki 73,8 procento. Anglis, kaip ir anksčiau, sudaro daugiau kaip 90 procentų pasaulinių neatskiriama kuro atsargų, o dujos ir nafta — atitinkamai 1,85 ir 6 procentus.

● Pasauliui dabar per metus reikia maždaug 12 milijardų tonų mineralinių žaliavų.

● Tona anglies, „paverstos“ vandeniliu, leidžia nuvažiuoti autobusu 1024 kilometrus. Palyginimui galima priminti, kad tona anglies, „paverstos benzinu“, leidžia nuvažiuoti tikrai 704 kilometrus.

● JAV kompanija „Bilings enedži“ 10 automobilių „Dacun“ pertvarkė dirbti vandeniliu. Šiemet kompanija planuoja pertvarkyti dar 100 automobilių „Dacun“ ir pardavinėti juos po 5 tūkstančius dolerių.

● Kasmet pasaulyje gaunama 6 milijonai tonų cinko. Jo pasaulinės atsargos (neskaitant Tarybų Sąjungos) pasibaigs per 20 metų.

● Vario atsargos pasibaigs per 30 metų.

● Vakarų Europoje ir Šiaurės Amerikoje jau 1972 m. 25 procentai suvartoto aliuminio buvo gauta iš metalo laužo: vario ir švino šis rodiklis siekė 40 procentų.

● Ekspertai mano, kad jau šiandien 50 procentų vario galima bus pakeisti kitomis medžiagomis.

● Apie 40 procentų viso švino dabar panaudojama akumuliatoriams ir baterijoms gaminti. Antrąją vietą pagal šio metalo suvartojimą užima koncernai, gaminantys kurą.

● Projektas, kuris pavadintas „Šiaurės Amerikos vandens energetikos sąjunga“, numato nukreipti į JAV Jukono ir kitų Aliaskos bei Kanados upių vandenį. Milžiniška užtvankų ir tunelių sistema vanduo tekės į Pietų Kanadą, 33 JAV valstijas ir Meksiką. Didžiuliais vandens keliais galės plaukioti laivai. Manoma, kad tai kainuos 100 milijardų dolerių.

● Pasaulyje pagaminama 18 milijonų tonų polietileno kasmet.

● Pasaulinės sveikatos apsaugos organizacijos duomenimis, 1,5 milijardo žmonių besivystančiose šalyse nuolat kenčia dėl vandens stokos.

● Pasaulyje dabar 800 milijonų radijo imtuvų ir 23 tūkstančiai radijo stočių, 300 milijonų televizorių, daugiau kaip 160 telegrafo agentūrų, dešimtys tūkstančių laikraščių ir žurnalų.

● Kiekvieną parą išleidžiama pusantro tūkstančio pavadinimų knygų, visų šalių kino teatruose vienu metu gali susirinkti iki 80 milijonų žiūrovų.

Paruošė V. TYTUYA

"Laikas ir Įvykiai"

KANADOS ŽINIOS

Montreal, Quebec

PRADĖJOME "LAISVĖS" VAJŲ

Po ilgų vasaros atostogų, LLD Montreale kuopos iniciatyva, 6 d. spalio įvyko susirinkimas kuopos ir "Laisvės" vajuos reikalais. Jis neatsižymėjo skaitlingu narių ir laikraščio skaitytojų atsilankymu, nes pasitaikė ilgas savaitgalis, tai daugelis buvo išvykę į savo vasarvietes, ar šiaip kur į kaimą.

Trumpai atlikus kuopos reikalus, išklausių raportus, daugiausiai buvo apsištota prie "Laisvės" vajuos reikalų. Drg. B. Kvietinskas plačiai apibūdino spaudos reikšmę, ypač, sakė jis, mums labai svarbu skaityti ir ekonominiai remti "Vilni", "Laisvę" ir "Sviesą" kurie visuomet gina darbo žmonių reikalus, kovoja už taiką, suteikia teisingas žinias, Kadangi šiuo laiku eina "Laisvės" vajuos, tai atsikreipė finansinės laikraščio paramos ir kaip bemačiant ta nedidelė susirinkusių, ilgą metų pažangą judėjimo patriotų grupę suaukavo į "Laisvės" fondą \$566. Kanada diška valiuta, o amerikoniška valiuta laikraščio pasijusta \$475.

Toliau svarstant "Laisvės" reikalus, kai kurie draugai reikė nepasitenkinimą pasakutiniam laikraščio dalininkų suvažiavimui, kurie nutarė kanadiečiams prenumeratos kainą pakelti 5 doleriais. Kanadiečiams siunčiant amerikonišką valiutą, dar tenka damokėti iki 3 dolerių, tai susidaro aukšta prenumeratos kaina.

Vajininkai, kurių amžius artinasi prie 80-jų, atsikreipė į skaitytojus ateiti jiems į talką šitame nelengvame darbe. Tuo susirinkimas ir baigėsi.

LIGONIAI

St. Stravinską sunkiai sužalojo automašina. Teko 3 mėnesius pabūti ligoninėje. Dabar sveiksta namuose. Kadangi jis gyvena pas kita-taučius, tai apie jo šią nelaimę anksčiau neteko girdėti.

Ch. Malisauskas buvo staugiai susirgęs, jam ant greitųjų padaryta operacija.

A. Rasimavičius taipgi pergyveno didelį skausmą kojoje teko ir ligoninėje pabūti.

BUVO IŠVYKĖ—ATVYKĖ

A. Šuplevičienė buvo išvykusi į J. A. V. aplankyti ir paslaugyti sergančius sesute ir seserėn.

St. Virbalas išvyko į Torontą aplankyti sūnų ir jo šeimą ir susipažinti su nauju anukėliu.

Pas S. Petronienę ir jos šeimą, svečiavosi anukėlis ir jo žmona iš J. A. V.

JAU SENELIAI

J. ir A. Astrauskai jau seneliai, nes jų sūnus su žmona susilaukė sūnelio.

ATSVENTE 85-JI GIMTADIENI

Spalio 6 d. Rapolas Karalevičius, savo artimų draugų tarpe, atšventė 85-ji gimtadienį, R. ir M. Karalevičiai daugeliui pažįstami dar iš tų laikų, kai gyveno ant ukės, kurią gražiai užlaikė, o pa-žangiečiai ten dažnai ruošdavome, gegužines ir vasarodavome. Linkiu šiam jubilatui datęti iki 100 metų!

MONTREALIEČIŲ AUKOS "LAISVET"

L.L.D. Montreale kp.	\$150.00
Moterų Klubas.....	50.00
A. E. Morkevičiai.....	40.00
L. P. Kisieliai.....	40.00
B. Kvietinskas.....	30.00
J. E. Urbanavičiai.....	30.00
M. Janušienė.....	20.00
J. Kuica.....	20.00
J. Vilkelis.....	20.00
B. Salčiūnas.....	20.00
A. Šuplevičienė.....	20.00
F. Spaičys.....	15.00
J. Stukas.....	15.00
V. Zavišienė.....	15.00
O. Veršinskienė.....	12.00
A. Semijonas.....	12.00
S. Petronienė.....	10.00
E. Juraitienė.....	10.00
E. Vilkis.....	10.00
P. Bendžaitienė.....	10.00
E. Petrauskienė.....	10.00
J. Kaušyla.....	7.00
	\$566.00

Kanadiška valiuta sukelta tiek, o amerikoniška pasijusta \$475.00

P.

MIAMI, FLORIDA

IS KLUBO SUSIRINKIMO

L. S. K. susirinkimas įvyko rugsėjo 12 d. Klubu patalpose. Susirinko gražūs būrys klubiečių.

Susirinkimą atidarė ir vedė pirm. Augustas Iešmantas. Pateikti ir priimti Valdybos raportai. Pasirodo, kad daug klubiečių serga. Skaitytojas protokolas iš pereito susirinkimo ir priimtas.

Pirm. žodžiu peržvelgė Klubu veiklos praeitį. Jis reportavo apie Klubu atliktus darbus laike atostogų. Buvo išdalyta svetainė. Tą darbą atliko Al. Nevins su pagalba A. Iešmantas, atnaujino sode stalus bei suolus ir daug kitų darbų atliko. Papuosta svetainė dabar gražiai atrodo. Nariai pagyrė mūsų darbuotojus.

Visi finansų sekretorės ir iždininkės raportai vienbalsiai priimti. Pasirodo, kad Klubas dar gerai stovi finansiniais. Gautas vienas naujas narys. Į Klubą įstojo Julius Krasnickas.

Po susirinkimo buvo visi nariai pakviesti prie kavutės, kurią paruošė N. Iešmantienė.

MŪSŲ LIGONIAI

Kaip anksčiau buvo pranešta, kad dar pilnai nepasveiko Vincas Bovinas, kurio mes visi laukiame ir linkime stiprios sveikatos.

Ft. lauderdietis, "Laisvės" skaitytojas Steve Junevičius buvo sunkiai apsirgęs ir turėjo sudėtingą operaciją, sėkmingai sveiksta jau savo namuose, žmonos Julės Slau-gomas.

Ft. lauderdietė Helen Chelkienė, grįžus iš atostogų, rimtai apsirgo ir turėjo pasiduoti į ligoninę. Jos sveikata gerėja, gal jau greit grįš į namus.

Dainininkas Julius Krasnickas jau kuris laikas nesveikuoja. Spalio 5 d. pasidavė į North Miamio ligoninę ir yra sunkiai apsirgęs. Šiuom kartu dar nėra nustatyta. Jo sveikatos stovis dar yra tiriamas. Linkime greit ir pilnai susveikti. Draugai, aplankykite.

Klubietė Mary Brušienė buvo pasidavus į Miamio ligoninę ir turėjo operaciją. Sėkmingai sveiksta, jau grįžus į namus.

Valdyba

FIRST AMERICAN EXHIBITION OF SOVIET LITHUANIA'S MOST IMPORTANT PHOTOGRAPHER

The first American exhibition of Soviet Lithuania's most important photographer Aleksandras Macijauskas, will take place at the Prakapas Gallery from 6 November to 8 December 1979. Approximately 75 works will be included. Although Macijauskas' work has rarely been seen in the West, recognition of him as one of the major living photographers is growing rapidly.

Born in 1938 in Kaunas, Aleksandras Macijauskas did not take up photography until he was twenty-five years old. Within two years, however, he was taking part in international exhibitions; within five years, he had his first one-man show—in Kaunas. Since then, he has had numerous one-man exhibitions at museums and galleries—in Moscow, Leningrad, Riga, Warsaw, Prague, Vilnius and Belgrade; and in the West, in Arles and Brussels and at the Bibliotheque Nationale in Paris. Most recently, his work was exhibited as part of "Venezia—79."

Professionally, Aleksandras Macijauskas worked for some years as a press photographer. Now, his endeavors are with the Photography Art Society of Lithuania. A wide and rich selection of work by other members of the Society will be on display in an adjoining space at the Prakapas Gallery. The selection demonstrates that the tiny Baltic republic that gave birth to figures in art history as diverse as Bernard Berenson and Chaim Soutine and Ben Shahn is still a center for marvelously exciting visual ferment.

GALLERY HOURS: Tues. 11 am-8 pm, Wed.-Sat. 11 am-6 pm. Prakapas Gallery, 19 East 71st Street, New York 10021.

Užsakykite "Laisvę" savo giminėms Lietuvoje

cluding apartment buildings 18 stories high. Miss Fitzpatrick asserts that "housing construction is being halted to make way for Olympic construction." Because of a labor shortages—20 million men were lost during the Great Patriotic War (World War II)—some of the construction crews were taken off partly completed apartment buildings and are working on the Olympic Village.

Further, Miss Fitzpatrick says that Moscow and Leningrad are "hermetically sealed." We did not find this to be the case.

Our Intourist guide in Volgograd (formerly Stalingrad) was a young Jewish woman. Of her mother's 10 brothers and sisters, eight gave thier lives in the Battle of Stalingrad to stop the fascist onslaught. Every family in Volgograd suffered losses in the heroic defense of the city. We feel that to equate the 1980 Moscow Olympics with the 1936 Hitler Olympics, as Miss Fitzpatrick did, is to sully the memory of the 20 million who died in the war.

Miss Fitzpatrick might do well to visit the U. S. S. R. and see for herself.

Leo H. Werner
Brooklyn, Sept. 21, 1979

SVEIKINIMAS

Su Didžiojo Spalio 62 m. minėjimo šventėmis sveikinu visus laisviečius, kovojančius už taiką ir ramybę čia Jungtinėse Valstijose ir Tarybų Lietuvoje. Taipgi sveikinu visą LTR valdžią ir visus žmones, kovojančius už visų tautų taiką visame pasaulyje.

J. SMALENSKAS
Miami, Fla.

Nuo adm.: Draugas Smalenskas su šiuo sveikiniu prisiuntė "Laisvės" fondui \$100 auką. Dėkojame jam.

Philadelphia, Pa.

Philadelphiečiai turėjo toki triukšmą, kokio jie nebuvo turėję visoje savo istorijoje. Spalio 3 dieną 3 val. po pietų į Philadelphia atvyko Romos katalikų bažnyčios galva popiežius Jonas Paulius II. Susirinko pusmilijoninė žmonių minia ir laukė jo atvykstant keletą valandų. Malūnsparniui priartėjus prie miesto rotušės, visų miesto bažnyčių varpai pradėjo skambinti, specialiai pagaminti švilpukai pradėjo švilpti, keli malūnsparniai neaukštai ore sukdami ratu skraidė, keli šimtai uniformuotų ir slapų policininkų per kelis blokus saugojo Popiežių. Netoli rotušės buvo iš baltų lentų pastatytas kryžius, įrengtas mišioms laikyti altorius, ir aukštas sostas Popiežiui kalbėti į minią katalikų, taipgi kitų religijų smalsuosių. Kuomet Popiežius meldėsi, arti milijonas žmonių jo klausėsi.

Aplink Logan aikštę visos gatvės buvo apstatytos autobusais. Matėsi autobusų ir iš kitų valstijų. Buvę virš 17,000 dvasininkų, nuo paprasto klebono iki kardinolo. Jie meldėsi ir linkėjo Popie-

žiui sveikatos ir ilgiausių metų...

Miesto meras P. Rizzo su žmona irgi pabūčiavo Popiežiaus ranką ir iškėė porą dovanų. Arti Popiežiaus sėdėjo 3 gubernatoriai ir grupė šalies ir Penn. valstijos aukštųjų teismų teisėjų ir kitokių aukšto rango politikierų.

"Laisvės" Reporteris

Binghamton, N. Y.

Turiu pranešti liūdną naujieną. Aš netekau savo dukters Viktorijos Sasuta. Šiandien spalio 7 d., mano sūnus Brian atvyko ir pranešė man tą liūdną naujieną, kad jo sesutė, o mano dukterė, mirė staiga širdies priepuoliu.

Tik praėjusią savaitę prieš tai ji aukėjo \$5 į "Laisvės" fondą ir prašė vardo neskelbti, nes bijojo darbo netekti (ji buvo mokytoja aukštesniojo mokykloje (business high school).

Tai tiek galiu pranešti, gal vėliau parašysiu daugiau apie jos gyvenimą. Josios vardu aukėjo "Laisvei" \$25, o mano žmonos ir jos motinos vardu Katie Vaicekauskienės, kuri mirė 1972 metais spalio mėnesi, aukojų \$10. Jonas Vaicekauskas

OAKLAND, CALIFORNIA

MIRUS

Pranui Simonui Balčiūnui

Reiškiame gilią užuojautą podukrai ir žentui KSAVERAI ir JUOZUI KAROSAMS, pro-anukei EUGENIJAI KAROSIUTEI-STANLEY, Warren, N. J. ir jos šeimai; taipgi broliams ir seseriai Lietuvoje; ir kitiem artimiesiems bei draugams.

Iki mirties buvo pažangos rėmėjas ir narys LLD ir LDS kuopų.

LLD 198-TOS KP. VALDYBA ir NARIAI

OAKLAND, CALIFORNIA

MIRUS

Josephine Valiulytei-Anscott [Anskaitienei]

Reiškiame nuoširdžią užuojautą seseriai Teldai King, Seseriai Onai Lingienei (Lietuvoje), kitiems giminėms, artimiesiems ir draugams.

Mes liūdimė su Jumis, netekę taurios lietuvės, pažangių organizacijų ir spaudos rėmėjos.

LLD 198-TOS KP. VALDYBA ir NARIAI

OAKLAND, CALIFORNIA

MIRUS

Josephine-Valiulytei-Anscott [Anskaitienei]

Reiškiame giliausią užuojautą seseriai Teldai King, San Leandro, Cal., seseriai Onai Lingienei Kursėnuose, Lietuvoje, kitiems giminėms, draugams ir pažįstamiems.

Mes liūdimė kartu su Jumis, netekę brangios draugės.

M. Baltulionytė	K. Mugianienė
M. Kamarauskienė	A. Mugianis
Ks. Karosienė	A. Linder
J. Karosas	I. Bultmann
F. Machulis	R. Smith
D. Machulienė	F. Sredniwa
Ray Machulis	J. Johnston
M. Mozūraitienė	M. Lawrence
Z. Mozūraitis	E. Parrott
A. Taraška	F. Strauss
V. Taraškienė	A. Zixiene
M. Ginaitienė	A. Davis

SAN FRANCISCO-OAKLAND
APYLINKĖS DRAUGAI

SIMCOE, ONT., CANADA
Veronika Stanaitis
[Urmunukė]

Mirė 1979 m. rugpjaučio 20 d.

Ji gimė Lietuvoje, Šaulių rajone, Meškučiuose. Mes likusieji jos giminės, 3 dukros, 6 anūkai, 8 pro-anūkiai ir liūdinis Joe Vertelka, dėkojame visiem už puokštes gėlių, už išreikštą užuojautą ir už palydėjimą į amžiną poilsį.

Nežiūrint, kad vasara buvo šilta, bet ji man jau ne ta. Niekas mano ilgesio ir skausmo nesupras. Mano širdis ramybės be Tavęs neris. Žinau, kad negrįši pas mane, bet lauk aš ateisiu pas Tave.

Nuliūdęs—JOE VERTELKA

Jų veiklos aukštas įvertinimas

Vilnius. — Rugsėjo 21 dieną Universiteto didžiojoje auloje didelei grupei šios aukštosios mokyklos darbuotojų, taip pat jos rūmų restauruotojų įteikti aukšti šalies ir respublikos valstybiniai apdovanojimai.

TSRS ordinas ir medalius, dokumentus dėl Lietuvos TSR garbės vardų suteikimo, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo garbės raštus įteikė Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininko pavaduotoja L. Diržinskaitė,

ELTA

Labai įdomus laiškas, tilpęs
"The N. Y. Times" spalio 13 dieną

To the Editor:

My wife and I just returned from a three-week tour of the Soviet Union. We visited Moscow, Leningrad, Tbilisi, Sochi and Volgograd. The country we saw differed a great deal from that depicted in Catherine A. Fitzpatrick's Sept. 21 letter, "As Moscow Gets Ready to Dupe the Olympic Tourist."

We went wherever we wished. When we didn't go with our Intourist guide, we went by ourselves. We used the urban travel system without hassle or inconvenience and went to any part of the city we wished to go to.

We wandered through the department stores, supermarkets, jewelry stores, children's stores and numerous other retail establishments. We made purchases and never had any problems. One can shop in the Beryozka shops (foreign-currency stores) or, as we did, in any store in the city using rubles. Likewise, we found the supermarkets, department stores and shops well-stocked and jammed like any in New York City.

We met people in the

streets who engaged us freely in conversation, either in English or in Russian (a couple on our tour spoke fluent Russian). We visited the synagogue in Leningrad and the Sephardic synagogue in Tbilisi. While we were at the Tbilisi synagogue, the shoychet (slaughterer) arrived to slaughter chickens according to Jewish law.

We spoke to the heads of these congregations openly and frankly. We met Jews in all walks of life—professors, university students in the fields of medicine, engineering, physics, etc., a member of the Writers Union and attendants at the museums. In Sochi we met with the Deputy Mayor for over an hour and had a good question-and-answer period, which we taped.

We took 21 rolls of 36-exposure film and have over 700 slides and 12 hours of tape recordings. The only places where we were not permitted to take pictures were railroad stations and airports.

We saw housing construction wherever we went, in-

"LAISVĖS" REIKALAI

VAJUS PRASIDĖJO RUGSĖJO 1 D.
IR BAIGSIS LAPKRIČIO 30 D.

Si ataskaita jima mus pasiekusius laiškus nuo spalio 1 d. iki spalio 11 d.

Kontestantų stovis

Punktai

LLD 45 kp., St. Petersburg, Fla.—P. Alekna	5,970
New York vajininkai—N. Ventienė ir A. Mitchell	3,170
Miami, Fla.—N. Iešmantienė	1,812
Stefanija Masytė, Detroit, Mich.	1,294
J. Petkūnas ir Regina Trakimavičius, Worcester, Mass.	1,214
Toronto, Ontario, Canada	854
Connecticut vajininkai	827
M. Uždavinis, Norwood, Mass.	732
Binghamton, New York	716
E. Repšienė, Dorchester, Mass.	608
A. Račkauskienė ir M. Sametis, Haverhill, Mass.	540
N. Dudonis, Aston, Pennsylvania	468
J. Brazdžius, Sudbury, Ont., Canada	460
Montreal, Quebec, Canada	438
Rochester, New York	422
A. Grinkus, Vancouver, B.C., Canada	400
London, Ontario, Canada	360
V. Taraškienė—LLD 198 kp., San Francisco-Oakland, Cal.	248

Naujų prenumeratų per šį laikotarpį gavome 5, kurias prisuntė P. Alekna, St. Petersburg, Fla. (3) ir N. Iešmantienė, Miami, Fla. (2).

I fondą aukų gavome:

Detroit, Mich., per Stefaniją Masytę—iš rugsėjo 23 d. spaudos pikniko po stogu (aukotojų vardai tilpo 10/12 "Laisvėje")	\$545.93
Walter Dubendris, St. Petersburg, Fla., per P. Alekną	100.00
Jonas Smalenskas, Miami, Fla., proga Spalio revoliucijos 60 m. minėjimo, per N. Iešmantienę	100.00
Emair Antanas Byrai, London, Ont., Canada	50.00
Miami Aido Choras, Miami, Fla., per N. Iešmantienę	50.00
Helen ir Frank Mankauskai, Miami, Fla., per N. Iešmantienę	50.00
Apolonija Bečiūnė, Miami, Fla., per N. Iešmantienę	50.00
V. ir F. Budroniai, Seminole, Fla.	50.00
Ona Quater, New York City, N.Y., per N. Ventienę	50.00
LLD Toronto kuopa, per J. Ylą, Toronto, Ont., Canada	42.50
K. Makaravičius, Vancouver, B.C., Canada	40.00
S. Radušis, Bayonne, New Jersey	40.00
Veronika A. Baleišis, Valley Stream, N.Y., prisiminimui mirusio vyro Bronislavo S. Baleišio	38.00
Ben Darin, Cleveland, Ohio	34.00
N. ir A. Iešmantai, Lauderdale Lakes, Fla.	25.00
Jonas Vaičekas, Binghamton, N.Y., prisiminimui mirusios dukros Viktorijos Sasuto	25.00
Tony Klepasky, Charlotte Harbor, Florida	25.00
Pranas Bunkus, St. Petersburg, Fla., per P. Alekną	25.00
Stanley Kuzmickas, St. Petersburg, Fla., per P. Alekną	25.00
Stella Dennis, Miami, Fla., per N. Iešmantienę	20.00
J. Shinkūnas, Weston, Ont., Canada, per J. Ylą	17.00
Charles Markūnas, Methuen, Mass.	15.00
Anita Kucks, Ansonia, Connecticut	13.00
Vincas Karlonas, Jensen Beach, Fla.	13.00
A. Dočkienė, Cicero, Ill., per Mary Grager	11.00
Ignas Baches, So. Orange, N.J.	10.11
E. Repšienė, Dorchester, Massachusetts	10.00
Ona Silks (Silkienė), Vilnius, Lietuva, per M. Stensler	10.00
A. Jocius, Weston, Ont., Canada, per J. Ylą	10.00
E. Liepienė, Holliswood, New York	10.00
Liudvika Bartkienė, Linden, New Jersey	10.00
J. Vaičekas, Binghamton, N.Y., prisiminimui mirusios žmonos Katie	10.00
M. Jakštienė, Nesconset, N.Y., per N. Ventienę	10.00
Josephine Sisevichienė, Chicago, Ill.	10.00
Jonas ir Uršulė Daugirdai, Miami, Florida, per N. Iešmantienę	8.00
Joseph Simel, Colts Neck, New Jersey	8.00
Ona Silks (Silkienė), Vilnius, Lietuva, prisiminimui mirusio vyro Jurgio Silks, per M. Stensler	5.00
J. Andrus, No. Miami, Fla., per N. Iešmantienę	5.00
Eva Purlis, Miami Beach, Fla., per H. Iešmantienę	5.00
N. A. Pruszyzew, Miami, Fla., per N. Iešmantienę	5.00
G. ir A. Surmay, Miami, Fla., per N. Iešmantienę	5.00
John Macina, Miami, Fla., per N. Iešmantienę	5.00
James Shaskas, Philadelphia, Pennsylvania	3.00
Petrė Semen, Gulfport, Fla., per P. Alekną	3.00
Marcella Balukonis, Wilkes Barre, Pa.	3.00
Anna Prankaitis, Brooklyn, New York	3.00
Ch. Kamichaitis, Toronto, Ont., Canada, per J. Ylą	2.00
O. Vaičiulienė, Toronto, Ont., Canada, per J. Ylą	2.00
John S. Hork, Miami, Fla., per N. Iešmantienę	2.00

Viso dabar skelbiamų aukų gavome \$1,608.54. Pridėjus pirmiau skelbtas aukas į fondą iki spalio 11 d. įplaukė \$4,685.12.

Sirdingai dėkojame.

ADMINISTRACIJA

I "LAISVĖS" VAJU ISIJUNGTI VISU LAISVIECIU PAREIGA

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Joseph J. Garszva

Undertaker and Embalmer

HAVEN HILL FUNERAL HOME, INC.

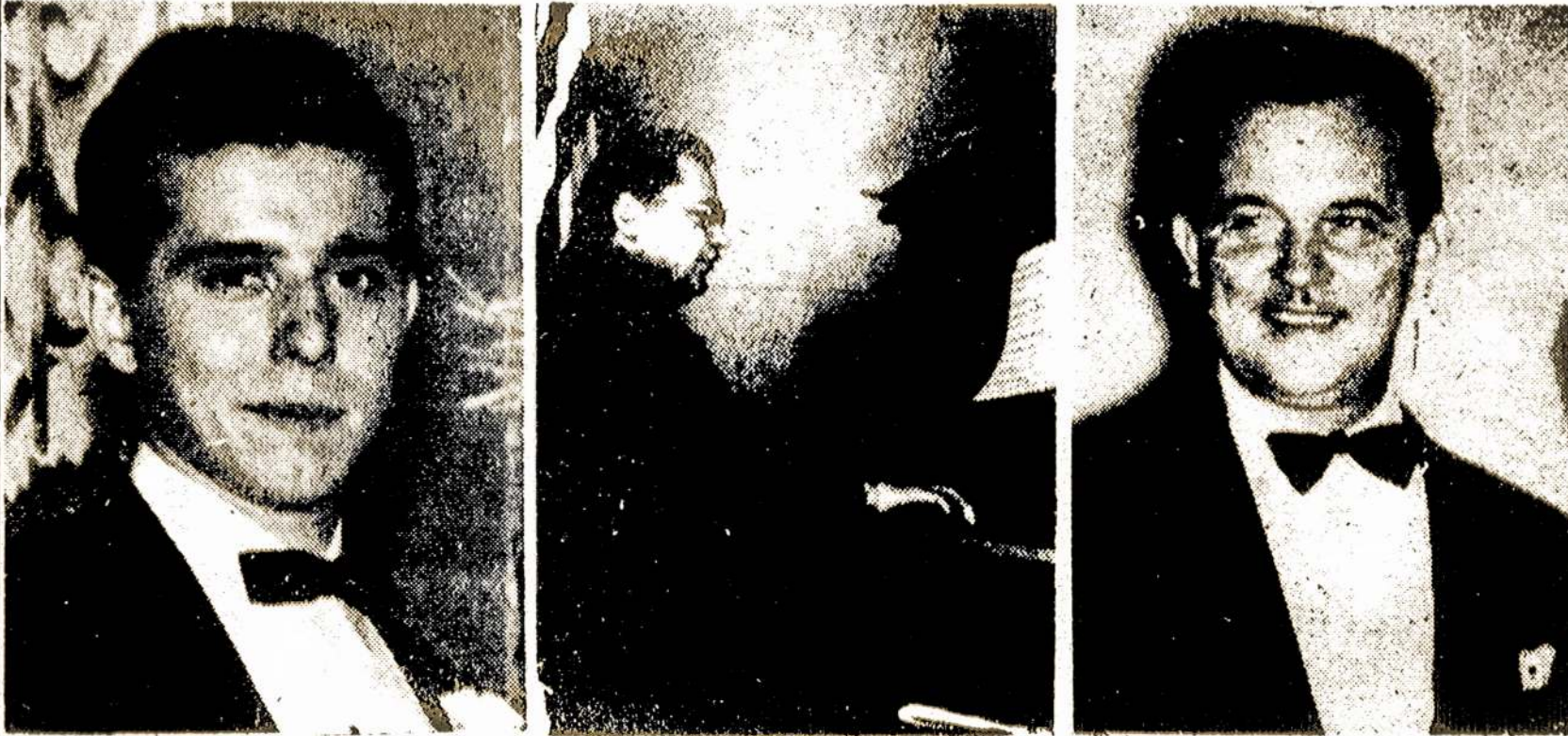
104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418
Telefonas: 846-1970

"LAISVĖS" METINIS KONCERTAS

Ivyks lapkričio 11 d.

Laisvės Salėje, 102-02 Liberty Ave.,
Ozone Park, N. Y.

Pradžia: 2 val. po pietų

Victor Becker, Jr.

Frank Brazinskas

Victor Becker

Koncerto programą pildys solistė Amelia Jeskevičiūtė Young; Aido Choras vadovybėje Mildred Stensler ir Choro solistai Victor Becker, Nellie Ventienė, Victor Becker, Jr. Koncerto akompanistas bus Frank Brazinskas; jis taipgi pildys dalį programos su dviem dukrelėmis; Hartfordo Choras, vadovybėje Wilma Hollis su soliste Elena Brazauskas ir trio iš jaunų choristų.

CARLE PLACE, N. Y.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Mano mylimo gyvenimo draugo

Vincento Kazlauskas

Mirė 1961 m. spalio 25 d.

Jau praėjo daug metų, kai gamta atskyrė mano mylimą iš mūsų tarpo ir neleidžia jam sugrįžti. Labai liūdna be jo. Mes prisimename jį su meile, pagarba ir su liūdesiu širdyse.

Tebūna ramu jam ilsėtis aukštame kalnelyje, o mes jo niekada neužmiršime.

ANNA KAZLAUSKIENĖ, gyvenimo draugė
ir Sūnus su Seima

BROOKLYN, N. Y.

LIŪDNAS PRANEŠIMAS

Juozas Weiss

Mirė 1979 m. spalio 11 d.

Su giliausiu liūdesiu širdyse, pranešame mūsų mylimo tėvelio ir senelio draugams, jo atsiskyrimą iš šio pasaulio. Nors jis sulaukė gražaus amžiaus, 94 metų būtų sulaukęs ateinančią gruodžio 25 d., visvien mes nenorėjome su juo skirtis.

Liekame didžiausiame nuliūdime.

Sūnus—RICHARD LEE

Dukra—FRANCES DAVIS

Marti—SYLVIA LEE

Anūkai: ROBERT DAVIS, DOROTHY PEARCE

JANDA LEE, RUSSELL LEE

Ir penki Pro-Anūkai

TARP LIETUVIŲ

Praėjusį sekmadienį daktarė Sirijos Giros žmona Alma išvyko namo į Vilnių, išbuvo si JAV apie du mėnesius. Draugė Sirijos Girienė daugiausia laiko praleido Kalifornijoje. Ji taipgi buvo sustojusi Chicagoje ir lankėsi "Vilnės" piknike. Grįždama namo, New York'e sustojo tik vienai dienai. Buvo malonu su ja pasikalbėti nors telefonu.

Steponas Daukantas, Prano Bručo pusbrolis išvyko namo į Panevėžį, čia išbuvo apie mėnesį laiko. Daug kas niujorkiečių sutiko drauga Daukantą, nes jis lankėsi mūsų "Laisvės" istaigoje kelis kartus.

Antradienio vakare, Onos Jozėnienės ir Vlado Misiuno lydimas, S. Daukantas atvyko atsisveikinti, ir užsisakė "Laisvę" į Lietuvą. Tai jau antra nauja "Laisvės" prenumerata gauta per drauga Daukantą.

Nuo visų jo naujai sutiktų pažįstamų linkime jam laimingai sugrįžti namo.

Trečiadienį į New Yorką iš Lietuvos atvyko grupė lietuvių turistų. Šiuos žodžius rašant, jie dar nebuvo lėktuvu nusileidę aeroporte.

Spalio 12 d. 4 v. ryto Williamsburg, Brooklyne kilo gaisras. Liepsnos pasiekė ir "Laisvės" skaitytojo Jono Kriaučiūno butą. Bėgdamas iš buto Kriaučiūnas labai apdegė. Greit nuvežtas į Greenpoint ligoninę pirmajai pagalbai. Paaiškėjus, kad jis yra veteranas, pervežtas į Veterans Hospital, Brooklyne, kur patalpintas 12 aukšte 23 kambary. Bus subanduotas apie tris savaites. Draugai gali jį lankyti.

Ieva Mizarienė

Brockton, Mass.

Lietuvių literatūros Draugijos 6 kuopos susirinkimas įvyko spalio 7 d.

Pirmiausia pagerbėme mirusios narės Anna Klimas prisiminimą. Nuliūdime liko du sūnus, dvi dukters ir brolis Pranas Mockapetris, Floridoje. O. Klimienė gyveno pas dukterį ir žentą Stoughton, Mass.

Kalbėjome apie "Laisvės" vaju ir nutarėme iš kuopos paaukoti į fondą \$53, o nariai sudėjo dar \$55, tai viso pasidaro \$108. (Aukojusių pavardės tilps administracijos finansiniame raporte.—Adm.)

Charles Ustupas

KVIETIMAS Į LABAI IDOMŲ KONCERTĄ

Į Jungtines Valstijas yra atvykusi gana skaitlinga žymių menininkų grupė, kurioje atstovaujamos Lietuva, Estija, Latvija ir kitos tarybinės respublikos. Lietuvių dalyvauja V. Kuprys. Įėjimo dovana tik \$4 asmeniui.

Jiems ruošiamas koncertas ketvirtadienį, spalio 25 dieną, 7 val. vak., Irving High School salėje, Irving Plaza ir 15th Street, Manhattan.

Šio didmiesčio ir apylinkės lietuviai esate kviečiami pasinaudoti šia nepaprasta proga ir skaitlingai dalyvauti.

ATSISVEIKINIMAS

Gerbiamieji ir mielieji draugai laisviečiai!

Gyvendama Brooklyne virš šešiasdešimt metų, per tuos ilgus metus skaitydama mėgamą "Laisvę" ir LLD leidinius, knygas ir "Sviesą", ir nuolat lankydama jūsų kultūrinius parengimus, dabar susiklosčius mano gyvenimo aplinkybėms, turiu išvažiuoti iš Brooklyno į saulėtą Floridą.

Todėl man reikia su gerais draugais atsisveikinti. Kadangi visiems asmeniškai ne-

galiu parašyti atsisveikinimo laišku, tad viešai Jus, mano mielieji draugai, atsisveikinu su gailėsio jausmais, kad gal linksmuose pobūviuose daugiau nepasimatysime. Tačiau praleistas valandas ilgai prisiminsiu. Sirdyje minėsiu šviesius prisiminimus ir mylimus draugus. Mintimis Jus visada lankysiu.

Su pagarba ir meile,

Jogasė Danilevičienė

350 Ambassador Court
Sunny Hills, Fla. 32428

BRIEFS

New York Aido Chorus rehearsal Saturday, Oct. 13 went very well. Attendance was good and women started to learn a new song. After rehearsal Ona Babarskas and Julie Lazauskas treated us to a very nice coffee table. It was very much enjoyed by all and specially good and interesting was chorus leader's Mildred Stensler's report about her trip to Lithuania, which she gave at the table.

Half a tablet of aspirin a day will greatly reduce the threat of blood clots in hospital patients and may be enough to prevent heart attacks, researchers say.

The study shows that a sliver of aspirin will prevent blood platelet of cells from sticking together and forming clots in the bloodstream.

Joseph A. Casanova from Bronx, writes in The New York Times:

To the Editor:
When are The New York Times and other Times Square business organizations going to push for the enforcement of our laws, to clean out the disgusting filth in the midtown area that tourists, residents and particularly workers in the area have to endure?

On our way to and from work, day or night, we are being robbed and our lives are being threatened by the hordes of gun- and knife-wielding hoodlums that have taken over Times Square. Can't The Times speak out, loud and clear, to City Hall and to Albany, to defend our human rights?

Some 15 million Americans are affected by birth defects. Every two minutes a child is born with physical

or mental damage, says The National Foundation (March of Dimes).

John Asvelt, my Estonian friend from Miami writes:

"President Carter, in his speech to solve the energy crisis, advised us to face the truth. Where was he two years ago when our own oil barons raised the price long before OPEC people did? What did he do to curb the military expenditure which could stop this horrible inflation? Now, when the whole economy is in deplorable condition, he wakes up and preaches abstract nonsense about self-interest and tells us there is no way to avoid sacrifices.

He asked us: "Let your voices be heard!" Here is mine: 1) fire false advisers; 2) have Senate ratify SALT II treaty; 3) nationalize oil industry; 4) cut the military expenditure (waste) to the bone."

He sent this letter to various newspapers.

At a recent "brown bag lunch" sponsored by "9 to 5," Boston's organization for women workers, Jane Fonda urged 1,000 women workers to organize to obtain economic rights from their employers.

"Since you know more about your situation than I do, you should be talking to me," said Ms. Fonda. She added that she had been meeting and talking with women office workers around the country, and that the more she heard, the more interested she became in the problems of clerical workers.

She had learned, for example, that some of the country's most profitable banks pay their clerical workers so little money that they are eligible for food stamps.

Ilse

JANE FONDA